

Like
magazín **pevš**

Viac než študent
PRACUJÚCI ŠTUDENT

Vladimír Bačišin

**AKO NOVINÁR SOM
NEVÁHAL PRESKOČIŤ PLOT**

**VIRTUÁLNA
GENERÁCIA**

JEDEN TÍM
JEDEN CIEĽ

ZIMNÝ ŠTADIÓN ONDREJA NEPEĽU

8.11.2015 | 25.11.2015 | 5-6.12.2015

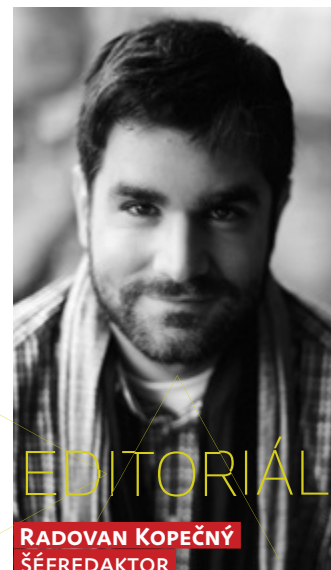
13.01.2016 | 10.02.2016 | 19.02.2016

26.02.2016 | ZAČIATOK VŽDY O 19:00

ticketportal

PERMANENTKY 15 €

EDITORIÁL

RADOVAN KOPEČNÝ
ŠÉFREDAKTOR

NOVÝ TÍM, STARÉ PRAVIDLÁ

Nový akademický rok znamenal pre Like veľké zmeny. Odišli zakladatelia, stará škola, ktorá sa zaslúžila o jeho dnešnú podobu. Odviedli kus roboty a som im za ňu nesmierne vďačný. Like však nekončí. Na ich miesta nastúpili nové tváre plné motivácie, čerstvých myšlienok a šikovnosti. Verím, že Like bude o rok vyzerat úplne inak. A tak to má byť. Nie nadarmo je totiž hlavná téma o práci a nie nadarmo dostala taký titulok. V práci totiž nejde len o prax a peniaze. Isteže, je dôležité získavať obidve a netreba sa báť odísť za lepším, či za svojimi snami. No keď sa človek pozrie späť, mal by vidieť práve takýto kus dobre odvedenej práce. Keď si zoberiem staré čísla Like, pamätám si každý moment ich tvorby. Nočné telefonáty s grafikom, večná snaha zmanažovať nekontrolovateľne kreatívneho fotografa, prebdené noci... Ale stálo to za to. Ostalo po nich niečo a možno ostane niečo i po mne. Verím, že práca je to jediné, čo tu ľudia zanechajú, aj keď to často nie je hmatateľné. Peniaze totiž míňame, veci strácame a zahadzujeme, no pocit dobre odvedenej roboty človeka akosi nechce opustiť.

Príjemné čítanie želá

Rado

OBSAH

TÉMA

4 Viac než študent. Pracujúci študent

Z PRVEJ RUKY

10 Dekan fakulty práva: Takto tvrdo trestali len nás.

NEWS

- 13 Sme iní ako kedysi?
- 13 O manipulácii na pôde PEVŠ
- 13 Sedemdesiatka cez objektív
- 14 Špeciálny druh prázdnin sa stáva tradíciou
- 16 I-Hua Lin: Študovať na súkromnej škole je u nás prestíž

OSOBNOSŤ

18 Vladimír Bačišin:
Ako novinár som neváhal preskočiť plot

ABSOLVENT

22 Martin Ilaščák: Najprv som rozmýšľal o kaviarni, no potom dostalo prednosť pivo

AKTÍVNY ŽIVOT

24 Paneuropa Kings v novej sezóne s jasným cieľom: po druhom a treťom mieste chceme zlato

26 Aké je to pracovať pre bulvár? „Väčšina mojich kolegov sú úplní pohodári," tvrdí Kika Gálíková z Nového Času

PSYCHOLOGICKÉ OKIENKO

28 Virutálna generácia, reálne ohrozenie?

MÓDA

30 Módné premeny PEVŠ

KULTÚRA

- 34 Mofokiller: Sme takí dobrí, že si nás všimajú americké kapely
- 36 Kultúrne tipy
- 38 Mierne nezmyselný humor

WEB TECH

- 40 Appky Like
- 41 Like lajkuje...
- 41 Web inšpirácie

DSGN MDI

42 Aj Mediálne centrum potrebuje mapu

POVIEDKA

46 Tragikomická osmóza

© Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov a fotografií zverejnených v časopise si v zastúpení vydavateľov vyhradujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný prenos článkov a fotografií, ako aj na verejné rozširovanie rozmnoženi týchto článkov v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona.

Like

LIKE magazín pevš | ROČNÍK V., 2015, ČÍSLO 3, OKTÓBER

Vydavateľ: Paneurópska vysoká škola n.o. IČO: 36 077 429

Vítaz Štúrovho pera v kategórii vysokoškolské časopisy za rok 2013 a 2014.

Odborní konzultanti: PhDr. Zora Hudíková, PhD., PhDr. Sibyla Mislovičová, Dr., doc. h. Marián Pauer, PhDr. Zuzana Ihnátová, PhD, Mgr. Jakub Jurášek

Jazyková korektúra:

Mgr. Jana Gerneranová

Šéfredaktor: Mgr. Radovan Kopečný | Zástupca šéfredaktora: Anabela Mikušáková | Redaktori: Tamara Antalová, Bc. Kristína Gálíková, Mgr. Jana Gerneranová, Michaela Husárová, Mgr. Zuzana Komárová, PhD., Bc. Martin Kridla, Bc. Martin Kukoľ, Bc. Marek Madro, Anabela Mikušáková, Mgr. Lenka Nemečková, Jana Olšínská, Bc. Oliver Reisz, Mgr. et Mgr. Adam Solga, Mgr. Adam Šebesta, Barbara Štefániová, Bc. Katarína Vaneková

| Fotografi: Bc. Maria Alkhimova, Paulína Cabadajová, Zuzana Dúbravová, Magdaléna Hucíková, Karin Janovská, Tomáš Schiller, Bc. Lukáš Smiešny, Vanda Samardžijová Bc. Silvia Sliviaková, Marianna Tomanová, Patrik Vachalík, Bc. Katarína Vaneková

Fotoeditor: Paulína Cabadajová, Vanda Samardžijová | Grafické spracovanie: Bc. Denis Búzek, Kristína Liková, Michal Maroš, Matej Vittek.

Časopis vychádza pod gesciou Fakulty masmédií PEVŠ

Kontakt: Fakulta masmédií PEVŠ, Tematínska 10, 851 05 Bratislava | tel: + 421 2 68 20 36 52 | email: like.magazin@paneurouni.com

Periodicita: 4-krát do roka | Rozširuje: Paneurópska vysoká škola | Tlač: Miracle, s.r.o. | Náklad: 1 500 ks

Cena: zadarmo | ISSN: 1338-4368 | EV 4362/11

obálka Patrik Vachalík

Viac než študent PRACUJÚCI ŠTUDENT

PRAX, PRÁCA, PENIAZE, ALE AJ PRACOVNÉ PRÁVO. TO VŠETKO ČAKÁ ŠTUDENT, KTORÝ SI CHCE POČAS VYSOKEJ ŠKOLY NIEČO PRIVYROBIŤ. AKO SA VŠAK VYZNAŤ V RÔZNYCH DRUHOCH DOHÔD, V KTORÝCH ODBOROCH SA NAJLAHŠIE ZAMESTNAŤ A ČI VÔBEC ŠTUDENT MÔŽE PRACOVAŤ NA TRVALÝ PRACOVNÝ POMER? LIKE MAGAZÍN TO PRE VÁS VŠETKO ZISTIL.

Pracovať počas štúdia neznamená len finančne si prílepiť, poprípade zarobiť na školné, električku či sobotnú diskotéku so spolužiakmi. Do práce nás často ťahá i motivácia vôbec niečo robiť. Ako vysvetľuje pedagogička Fakulty psychológie PEVŠ špecializovaná na pracovnú psychológiu PhDr. Beáta Dvorská, PhD., študent môže byť motivovaný vnútorne alebo vonkajším prostredím.

Vnútorne motivovaný študent pracuje popri škole preto, lebo chce, svoju prácu považuje za zaujímavú a dôležitú pre svoj rozvoj. Motivácia vonkajším prostredím má ciele úplne iné, napríklad potrebné financie. Pracuje tak nie preto, že chce, ale musí – aby si zarobil na štúdium. To však neznamená, že ide o zlú motiváciu, ktorá nič neprináša.

„Pozitívny efekt na študenta môže mať vonkajšia aj vnútorná motivácia. Už keď je študent motivovaný, je to úspech, a teda aj pozitívny efekt,“ hovorí Dvorská.

PRÁCA NAOZAJ ŠLACHTÍ?

V začiatkoch je dôležitá každá práca, pretože aj tá, ktorá možno nesúvisí s odborom, nám veľa prináša.

„Samozrejme, môže sa tak rozvíjať i osobnosť, a to hlavne osobnostné vlastnosti ako zodpovednosť, svedomitosť, komunikatív-

nosť, precíznosť,“ dodáva Dvorská. Nestačí len motivácia, treba poznať i trh práce a zistiť, kde je najvyšší počet ponúk. Situáciu si treba monitorovať už počas štúdia. Firmy často vo svojich inzerátoch uvádzajú, že pozícia je vhodná pre absolventa. To však neznamená, že by takúto príležitosť nemohol skúsiť využiť aj študent, ktorý sa zakrátko stane absolventom.

Internetový portál Profesia.sk poskytol pre magazín Like štatistiky, v ktorých sférach sa za prvý polrok tohto roka objavilo najviac ponúk vhodných pre študentov i absolventov.

Samozrejme, nie všetky sú vhodné pre študenta vysokej školy. To, že ide o ponuky s najvyšším počtom, neznamená, že nemožno nájsť prácu aj na iných pozíciách.

Ako už psychologička uviedla, práca skutočne šľachtí i keď nemusí byť z odboru. No okrem motivácie a skúseností treba získať i plácu. A finančné ohodnotenie sa líši aj v súvislosti s druhom pracovného pomeru. So statusom študenta sa často spája slovo brigáda. V skutočnosti však každý z našich spolužiakov môže pracovať „naplno“ – na pracovnú zmluvu. Nemusí byť pritom ani externista.

„Študent dennej formy štúdia na vysokej

„ŠTUDENT DENNEJ FORMY ŠTÚDIA NA VYSOKEJ ŠKOLE MÔŽE BYŤ ZAMESTNANCOM S PRACOVNÝM POMEROM NA USTANOVENÝ TÝŽDENNÝ PRACOVNÝ ČAS“

NAJVYŠŠIE POČTY PONÚK VHODNÝCH AJ PRE ABSOLVENTOV ZA OBDOBIE JANUÁR – AUGUST 2015

Odbor	Pozícia	Počet ponúk
Administratíva	Administratívny pracovník, referent	4626
Obchod	Obchodný zástupca	2882
Výroba	Operátor strojov a zariadení	2856
Obchod	Predavač	2133
Výroba	Robotník	2037
Informačné technológie	Programátor	2023
Administratíva	Telefonický operátor	1949
Administratíva	Asistent	1932
Pomocné práce	Pomocný pracovník	1685
Obchod	Obchodný predajca	1643

Zdroj: Profesia.sk

>> škole môže byť zamestnancom s pracovným pomerom na ustanovený týždenný pracovný čas," hovorí pedagogička so špecializáciou na pracovné právo a sociálne zabezpečenie JUDr. Zuzana Štefanková, LL.M., PhD. z Fakulty práva PEVŠ.

Dodáva však, že má ísť o ustanovený pracovný čas, napríklad na 40 hodín týždenne, ak nejde o zamestnanca pracujúceho v dvojsmennej, trojsmennej alebo nepretržitej prevádzke. Pravdaže, v takomto druhu pracovného pomeru by študent sotva stíhal prednášky. Ak však stíha chodiť na prednášky, semináre i prácu na trvalý pracovný pomer, nič mu v tom nebráni – a ani mu v tom brániť nik nemôže. „Každý takýto zamestnanec má rovnaké postavenie ako každý iný zamestnanec, ktorý nie je mladistvým vo veku 15 až 18 rokov. Zamestnávateľ musí so zamestnancami zaobchádzať rovnako a v rámci zásady zákazu diskriminácie v pracovnoprávných vzťahoch," vysvetľuje Štefanková.

AKO TO VŠAK STÍHAŤ?

Pre takéhoto pracujúceho študenta dennej formy existuje riešenie. Poskytuje ho zákon číslo 331/2001 Z.Z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, v podobe uzatvorenia tzv. kvalifikačnej dohody podľa § 155. Znamená to, že študent na základe tejto kvalifikačnej dohody získa možnosť v pokoji študovať. Nejde teda o dohodu v zmysle dohody o vykonaní práce, keď sa študent stáva tzv. „dohodárom". Ide o písomnú zmluvu, v podstate dodatok navyše či dohodu napríklad s firmou, v ktorej už študent pracuje na plný úväzok. Zamestnávateľ mu ako študentovi musí poskytovať pracovné voľno, náhradu mzdy a úhradu ďalších nákladov spojených so štúdiom. V ojedinelých prípadoch to teda dokonca znamená nielen možnosť ísť na

prednášku, ale aj preplatenie školného. „Na druhej strane sa zamestnanec musí v dohode zaviazat', že po skončení štúdia zostane u daného zamestnávateľa zamestnaný, a to najviac na obdobie piatich rokov," objasňuje Štefanková. Chápať to možno aj ako dobrú vôľu firmy, ktorá chce, aby mal jej zamestnanec vyššiu kvalifikáciu. Preto by mal človek, pochopiteľne, aj z hľadiska lojality, pracovať v takej firme naďalej.

ZAMESTNANEC A ODVODY

Ako každý pracujúci i nepracujúci, aj študent má povinnosť platiť odvody. Ak je študent „iba" študentom, odvody do Sociálnej a Zdravotnej poisťovne zaňho rieši škola. No ani v prípade, že bude zamestnancom na

ustanovený týždenný pracovný čas, nemusí si s odvodmi robiť ťažkú hlavu. „Čo sa týka odvodov do Sociálnej poisťovne a Zdravotnej poisťovne, tieto zaňho odvádza zamestnávateľ rovnako, ako keby išlo o zamestnanca, ktorý nie je študentom dennej formy na vysokej škole či univerzite," vysvetľuje Štefanková.

AKO NEUŠKODIŤ RODIČOM

Aj keď sa väčšina z nás už nepovažuje za deti, rodičia naďalej na niektorých z nás dostávajú prídavky. Môže sa tak naskytnúť otázka, či o tieto peniaze neprídu, ak sa staneme zamestnancami počas štúdia. „Študent dennej formy štúdia, ktorý je zamestnancom v pracovnom pomere na ustanovený týždenný pracovný čas, je

>>

>> v zmysle zákona 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov považovaný za nezaopatrené dieťa, a to až do dovŕšenia veku 25 rokov, resp. do skončenia vysokoškolského štúdia druhého stupňa," hovorí Štefanková. Dodáva, že do tohto obdobia má teda rodič (či iná oprávnená osoba) nárok na prídavok na dieťa v sume 23,52 eur. Znamená to, že ak sa napríklad bežný druhák bakalárskeho stupňa denného štúdia zamestná a naďalej študuje, jeho rodič bude tento príspevok dostávať, až kým nedosiahne vek 25 rokov, respektíve školu neskončí.

ŠTUDENT-DOHODÁR

Najčastejšou formou, ako si zarobiť počas školy, sú dohody. Existujú tri druhy. Dohoda o brigádnickej práci študenta má podmienky nastavené práve tak, aby vyhovovala študentom, ktorí si chcú privyrobiť. Študent nesmie mať viac ako 26 rokov a maximálne môže odpracovať v priemere 20 hodín týždenne. Takúto zmluvu môže uzavrieť najviac na rok. Ide teda o jednu z menej náročných možností než je trvalý pracovný pomer. Dvadsať hodín týždenne môže znamenať napríklad pol pracovného dňa v škole a druhú polovicu v práci a cez víkend voľno. Vek 26 rokov neznamena koniec dohody v deň narodenín, ale k 31. decembru toho roka, v ktorom dovŕšite 26-tku. Čo je výhodou takejto formy? Čas sa väčšinou kumuluje za určité obdobie. To sa dá využiť, napríklad v lete: Zmluvu si „natiahnete" od júla do októbra. V júli a auguste nie je škola, a tak možno robiť rovnako veľa ako bežní zamestnanci – teda napríklad klasických 40 hodín týždenne, osem hodín denne. V septembri a októbri vám zmluva naďalej trvá, no v práci sa ani neukážete – pretože už začala škola. Čas sa tak rovnomerne rozloží do štyroch mesiacov. Podobne možno flexibilne operovať s časom napríklad počas voľnejších týždňov.

Dohoda o vykonaní práce znamená, že možno odpracovať maximálne 350 hodín v kalendárnom roku. Preto sa takáto dohoda uzatvára vždy na dobu určitú, najviac 12 mesiacov. V zmluve by zároveň malo byť uvedené, na aké práce študenta využijú. Často sa takáto forma používa na vykonanie jednorazovej činnosti.

Na dobrý zárobok či pokrytie školného je to však relatívne málo. Čo znamená práca 350 hodín ročne? Ak by študent takto pracoval iba počas akademického roka, teda povedzme od októbra do konca mája, teda napríklad osem mesiacov, každý mesiac by odpracoval približne 43 a trištvrte hodiny, teda asi desať až jedenásť hodín týždenne. V porovnaní s pracovným časom 40 hodín týždenne je sotva 40 hodín mesačne značný rozdiel.

Dohoda o pracovnej činnosti znamená, že človek môže odpracovať týždenne maximálne desať hodín. Tu si však treba dávať pozor na detail – čas. Kým dohoda o vykonaní práce hovorí o 350 hodinách ročne, dohoda o pracovnej činnosti uvádza len desať týždenne. V prvom prípade by študent mohol jeden týždeň odpracovať napríklad päť hodín, lebo má veľa školy a druhý týždeň s voľnejším rozvrhom odpracovať aj pätnásť. Toto sa však pri dohode o pracovnej činnosti nedá – desať hodín týždenne je fixných, nemožno ich prekročiť a ani si ich „preniesť" do ďalšieho týždňa.

„ČO SA TÝKA ODVODOV DO SOCIÁLNEJ POISŤOVNE A ZDRAVOTNEJ POISŤOVNE, TIETO ZA NEHO ODVÁDZA ZAMESTNÁVATEĽ ROVNAKO, AKO KEBY IŠLO O ZAMESTNANCA, KTORÝ NIE JE ŠTUDENTOM DENNEJ FORMY NA VYSOKEJ ŠKOLE ČI UNIVERZITE“

PREČO PRÁVE DOHODA?

Pretože ako študenti denného štúdia nemúsime platiť odvody, ak zarobíme menej ako 200 eur mesačne. Platí to však len v prípade dohody o brigádnickej práci študenta. Zdravotné odvody sa neplatia a do „sociálky" odvedie šéf iba úrazové a garančné poistenie. Špecifikom je aj tzv. dôchodkové poistenie – teda to, čo platíme, aby sme neskôr dostávali dôchodok. Tu si možno uplatniť výnimku – na dôchodok budeme

z platu odvádzať iba vtedy, ak zarobíme viac ako 200 eur a aj to len z čiastky, ktorá bola navyše. To si však treba uplatniť u zamestnávateľa, no iba u jedného. Takzvané odvodové oslobodenie si treba vybaviť, nie je automatické. Podľa zákonníka práce treba podpísať Oznámenie a čestné vyhlásenie k dohode o brigádnickej práci študentov. To si môžete stiahnuť z webu Sociálnej poisťovne. Zároveň sa dá požiadať o uplatnenie nezdaniteľnej časti základu dane. To umožní študentovi zarobiť mesačne viac. Používa sa na to Vyhlásenie na uplatnenie nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka a daňového bonusu. Dlhý názov tlačiva pre študenta znamená to, že nezdaniteľná čiastka sa posúva na sumu 316,94 eur. Zo mzdy tak odvedieme iba daň vo výške 19 percent z toho, čo zarobíme nad 316,94 eur. Ak je mzda pod touto sumou, daň sa rovná nule. To však smieme podpísať iba v jednej firme, resp. u jedného zamestnávateľa.

PREČO NIE DOHODA?

Dohodár podľa zákona nemá nárok na príspevok na stravu, teda napríklad nedostane gastrolístky. Zároveň nemá ani pracovné voľno s náhradou mzdy. Nevýhodou môže byť napríklad aj nižší zárobok či kratšie trvajúca zmluva – ak chceme ostať vo firme dlhšie. Rovnako nie je možnosť kvalifikačnej zmluvy a ani iné ďalšie výhody, ktoré by mu plynuli z bežného pracovného pomeru. Dohodár si zároveň musí dávať pozor, čo podpisuje. Všetky spomínané úľavy platia len pre dohodu o brigádnickej práci študentov. V prípade ostatných foriem dohôd si zamestnanec platí odvody ako pracujúci na trvalý pracovný pomer, a preto sa aj vyhlásenie viaže len k dohode o brigádnickej práci študentov.

ŠTUDENT MEDZI TITULMI

Bakalárska práca odovzdaná na poslednú chvíľu a so všetkým šťastím obhájená, štátnice zvládnuté s odretými ušami a malý titul úspešne vo vrecku. Čo s prácou, keď chcete pokračovať? Nie každý má totiž hneď v schránke potvrdenie o pokračovaní v štúdiu. Ak niekto pracoval na dohodu počas tretieho ročníka bakalárskeho štúdia a zoštatnicoval, môže pracovať naďalej. Zmluva a ani podmienky sa mu nekončia. Trvať môžu najviac 12 mesiacov. Ak si hľadáte prácu počas leta na dohodu, pracovať takto podľa zákonníka práce možno do konca októbra, aj keď ešte do schránky neprišlo potvrdenie o prijatí na magisterské či inžinierske štúdium. Nezáleží teda na motivácii, vnútornej či vonkajšej, a ani na forme pracovného pomeru. Skúšajte, snažte sa, posúvajte sa vpred a ovládnite pracovný trh už teraz. *Like*

Jaroslav Ivor

TAKTO TVRDO TRESTALI LEN NÁS

FAKULTA PRÁVA PEVŠ MUSELA V LETE ZABOJOVAŤ, ABY MOHLA NAĎALEJ POSKYTOVAŤ ŠTUDENTOM VZDELANIE. PREČO VŠAK TENTO PROBLÉM VÔBEC VZNIKOL, KDE NASTALA CHYBA A AKO JE NA TOM FP PEVŠ TERAZ? A PREČO MUSELI NAHRADIŤ SUDKYŇU? O CELOM PROBLÉME OD ZAČIATKU AŽ PO SÚČASNOŠŤ SME SA ZHOVÁRALI S DEKANOM PROF. JUDR. GEN. JAROSLAVOM IVOROM, DRSC.

TEXT: RADOVAN KOPEČNÝ, FOTO: ARCHÍV S.R.

SKÔR NEŽ ZAČNEME, VEĽMI STRUČNE – ČO SA VLASTNE STALO?

Rozhodujúce vo vzťahu k právam a imidžu školy bolo rozhodnutie ministra o pozastavení našich práv uskutočňovať bakalárske a magisterské štúdium. Toto rozhodnutie z mája tohto roku malo svoj podklad vo výhradách k našim trom detašovaným pracoviskám. Žiadne výhrady ani námietka sa nevzťahovali na fakultu práva v sídle školy – v Bratislave.

SPOMÍNATE MINISTRA ŠKOLSTVA. KOĽKO DOSTÁVA PEVŠ ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU?

PEVŠ je súkromnou školou, nie je naviazaná na štátny rozpočet a nedostáva z neho ani cent. Na svoju prevádzku, mzdy a rozvoj si musí zarobiť. Číže sa správa ako podnikateľský subjekt v oblasti vysokoškolského vzdelávania. Preto má pre školu počet študentov, ktorý príjme do ročníka, veľký význam.

ČO SA STALO S DETAŠOVANÝMI PRACOVISKAMI?

Pred šiestimi rokmi sme prvýkrát dostali ponuku od Univerzity Komenského v Bratislave. Tá prevádzkovala detašované pracovisko v Brne. Pre nich to však bolo nerentabilné a navrhli, že ak by sme mali záujem, môžeme vstúpiť do ich podnikania a prevziať toto pracovisko ako naše. To bol prvý dôvod, prečo sme otvorili pracovisko mimo sídla školy. Prevzali sme študentov a ďalej rozvíjali naše aktivity.

ČESKÁ A SLOVENSKÁ REPUBLIKA MÁ RÔZNE ZÁKONY, URČITE AJ V PRÍPADE VYSOKÝCH ŠKÔL. Trvali sme na tom, aby naše aktivity v Českej republike boli v súlade s tamajším právom. V zmysle českého vysokoškolského zákona sme požiadali české ministerstvo školstva o registráciu. Oznámili sme teda, že máme záujem na ich území poskytovať vzdelávanie na základe slovenskej akreditácie. České ministerstvo školstva nás požiadalo, aby sme odovzdali akreditačný spis a zároveň požiadalo o vyjadrenie Právnickú fakultu Karlovej univerzity v Prahe, či je náš program kompatibilný s ich programom právo a právna veda. Potom nás české ministerstvo oficiálne zaradilo do vyhlášky ministerstva školstva, kde každoročne uvádza subjekty, ktoré majú oprávnenie poskytovať vzdelávanie na území ČR. Záujem o naše vzdelávanie v ČR rástol, a preto sme potom otvorili pracovisko v Prahe.

AKÝ BOL ÚSPECH PEVŠ V ČESKU?

Záujem bol veľký, vlani sme mali vyše sedemsto študentov v ČR. Náš úspech sa prejavil aj v každoročnom hlasovaní o úrovni vysokých škôl, ktoré robí Česká únia študentov. Na jar tohto roku sme sa dostali na tretie miesto v kategórii fakúlt

práva. Prvá bola Karlova univerzita, druhá Univerzita Palackého v Olomouci. Predbehli sme napríklad Masarykovu univerzitu. Keďže sme pociťovali, že môže byť záujem o štúdium práva aj v severnej časti Slovenska, otvorili sme pracovisko v Žiline.

AKÉ POSTAVENIE MÁ DETAŠOVANÉ PRACOVISKO V ZÁKONE O VYSOKÝCH ŠKOLÁCH?

Z hľadiska práva slovenský zákon o vysokých školách nepozná termín detašované pracovisko či konzultačné pracovisko. V texte zákona sa to nerieši. Pred dvomi rokmi požiadala Akreditačná komisia SR a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR všetky vysoké školy, aby nahlásili počet detašovaných pracovísk. Ministerstvo potom zverejnilo, že slovenské vysoké školy ich majú okolo stodvadsať. Niektoré školy mali desať až pätnásť.

AKO SA TO TÝKALO AKREDITÁCIE?

Keďže sa blížila akreditácia, tak ministerstvo školstva a akreditačná komisia upozornili všetky školy, že musia tieto pracoviská zaradiť do akreditácie. My sme komplexný akreditačný spis predkladali k marcu tohto roku. Rozhodli sme sa, že nebudeme ďalej riešiť výučbu na pracoviskách, ale pôjdeme inou cestou. Podáme žiadosť o akreditáciu českého práva na českom ministerstve školstva a slovenského práva pre pracovisko v Žiline. V komplexnom akreditačnom spise sme však vylúčili tieto pracoviská, pretože sme sa obávali o možné dôsledky.

ČÍŽE V MARCI STE AKREDITAČNEJ KOMISII PREDLOŽILI SPIS, V KTOROM UŽ PRACOVISKÁ NEBOLI.

V akreditačnom spise, ktorý sme predložili už niet zmienky o pracoviskách. Iba sme prejavili záujem, že v prípade schválenia, budeme ďalej túto situáciu riešiť.

TEDA SPIS BOL BEZ BRNA, PRAHY A ŽILINY, NO ZÁROVEŇ STE MIMO SPISU POŽIADALI O AKREDITÁCIU TÝCHTO PRACOVÍSK. Presne tak.

ZRAZU VŠAK PRIŠLO VYJADRENIE MINISTRA.

O to väčšie bolo naše prekvapenie. V máji sme dostali rozhodnutie, že vzhľadom na zistenia akreditačnej komisie nie je náš študijný program na pracoviskách v súlade s opisom študijného programu a nedosahuje úroveň fakulty v Bratislave. Z tohto dôvodu minister rozhodol o pozastavení našich práv, ale v Bratislave.

ZA PRACOVISKO V ŽILINE POZASTAVIL BRATISLAVU?

Bez toho, že by sme sa mohli vyjadriť, alebo to vysvetliť, nám pozastavili práva a s tým, aby sme mu oznámili, ako sme tie nedostatky odstránili. Je to vlastne ako keby fakulta práva v Bratislave dostala trest za to, že sme poskytovali vzdelávanie na detašovaných pracoviskách. Ak si spomínate, minister v auguste povedal, že úspechom akreditácie je zníženie počtu detašovaných pracovísk zo stodvadsať na dvadsať, čím sa zvýšila úroveň vzdelania. Ale neviem, či nejakej inej škole ako sankciu za realizáciu vyučovania na de- ➤

» tašovaných pracoviskách pozastavili práva. Takto tvrdo a prísne sme boli postihnutí len my. Všetky ostatné vysoké školy boli len upozornené, aby skončili s prevádzkou alebo si ich dali akreditovať.

AKO STE NA ROZHODNUTIE REAGOVALI?

Keď sme rozhodnutie ministra dostali, boli sme veľmi nepríjemne zaskočení. Pretože pozastavenie práv má za následok, že sa nemôžu prijímať študenti do prvého ročníka bakalárskeho a magisterského štúdia. V júni je najväčší záujem, sú prijímacie pohovory. My sme však nemohli prijímať. Okolo dvestopäťdesiat našich bakalárov chcelo súvisle pokračovať na magisterské, no nemohli. Škola akoby prišla o dva ročníky štúdia. Okrem toho sa to určitým spôsobom prezentovalo v médiách a poškodilo aj imidž školy.

AKO STE TO RIEŠILI?

Hneď nasledujúci deň som osobne ministra navštívil a odovzdal mu písomné stanovisko školy k rozhodnutiu, kde sme uviedli, že už nemáme tie pracoviská pretože. Neobjavili sa v komplexnom spise, ktorý sme predložili k 1. marcu a zároveň existuje rozhodnutie správnej rady školy z jari, že pracoviská nebudú. Sme postihovaní za niečo, čo už je vyriešené. Pričom sme postihovaní na fakulte v Bratislave, voči ktorej niet žiadnych výhrad. V písomnom návrhu som ministrovi navrhol, aby stiahol toto rozhodnutie a aby poveril akreditačnú komisiu preverením stavu.

AKO MINISTER REAGOVAL?

Dva týždne nereagoval. Nám išlo o čas – jún bol pre nás najhorší termín. Napísali sme ministrovi ďalšiu správu v zmysle zákona o vysokých školách, kde sme teda reagovali, že všetky nedostatky, ktoré sú v rozhodnutí, sú už odstránené a nech požiadala akreditačnú komisiu, aby nám práva boli opäť

obnovené. Znovu sa nič nedialo. V priebehu mesiaca júna sme preto využili tretí krok, ktorý nám dáva Ústava SR – práva domáhať sa svojich práv súdnou cestou. Podali sme žalobu v správnom konaní, doručili ju na Krajský súd v Bratislave a domáhali sme sa zrušenia tohto rozhodnutia ministra. Zároveň sme v žalobe požiadali, aby krajský súd rozhodol o odklade vykonateľnosti rozhodnutia, pretože každým dňom sa zvyšujú škody.

CELÝ POSTUP BOL TEDA ŠTANDARDNÝ?

Áno. Vec bola pridelená piatemu senátu, senát je trojčlenný. V priebehu dvoch týždňov vo veci rozhodol predbežným opatrením o odklade vykonateľnosti. Uznesenie sa stalo právoplatné a vykonateľné 7. júla tohto roku. Odtedy máme obnovené všetky naše práva.

ALE MÉDIÁ STÁLE HOVORIA O POZASTAVENÍ PRÁV.

Nie je to už pravda. Od 7. júla na základe rozhodnutia krajského súdu máme obnovené všetky pozastavené práva. Číže môžeme prijímať do prvého ročníka ako bakalárskeho, tak i magisterského štúdia. Je samozrejme, že tá vec ešte nebola rozhodnutá v merite veci. Konanie ešte bude pokračovať, pretože sme namietali nezákonnosť a nedôvodnosť toho rozhodnutia ako takého.

KEDY BUDE ROZHODNUTIE?

Netrúfam si povedať. Dôležité je, že škola funguje v predchádzajúcom režime. Zrealizovali sme prijímacie konanie, zrealizujeme zápisy a máme nový akademický rok.

TAKŽE V JEDNODUCHOSTI – NA ČO TERAZ VLASTNE ČAKÁME?

Na dve veci – na základe žaloby musí krajský súd rozhodnúť v merite veci a konštatovať, či to rozhodnutie ministra bolo zákonné, alebo nebolo. Ak nebolo, tak ho

zruší. Po druhé – čakáme na komplexnú akreditáciu. Predložili sme akreditačný spis k 1. marcu tohto roku a naša komplexná akreditácia musí skončiť do 1. marca 2016. Príslušná komisia na základe našich predložených údajov za posledných päť rokov príde k nám a overí, či všetko v spise, je pravda.

AKO TO BOLO SO SUDKYŇOU V SENÁTE? MÉDIÁ HOVORILI, ŽE JE ZAUJATÁ.

Každá žaloba sa na súde prideľuje prostredníctvom elektronickej podateľne – robí to počítač. Ak napríklad dnes podáme žalobu na podateľňu, vôbec nevieme, komu bude pridelená. Na krajskom súde je päť senátov, my sme sa dozvedeli iba to, že bude v piatom senáte. Nevedeli sme, kto v ňom bude. Zhodou okolností sa stalo, že tam boli tri sudkyne, pričom jedna z nich u nás pôsobí na základe dohody o vykonaní práce, mala u nás v minulosti prednášky z občianskeho práva procesného. Nie v pracovnom pomere. Ministerstvo na krajskom súde namietalo, že sudkyňa nie je objektívna, lebo je zainteresovaná v pedagogickom procese na našej fakulte. Súd teda rozhodol, že ju vymení.

KEĎ JU VYMENILI, RUŠÍ SA ROZHODNUTIE?

Nie. Na rozhodnutí, ktoré bolo prijaté, sa nič nemení, ostalo nedotknuté. Z ďalšieho je vylúčená.

ČÍŽE V ĎALŠOM KONANÍ UŽ ONA NEBUDE?

Nebude. Neviem, kto tam je. Nás to absolútne nezaujíma. To je len vzťah medzi ministerstvom – ako jedným účastníkom sporu – a medzi senátom, ktorý v tej veci rozhodoval a bude rozhodovať v merite veci.

V PODSTATE JE AJ TAK IBA JEDNA A NA ROZHODNUTIE TREBA TRI.

Samozrejme. To sa iba zveličuje. Na krajskom súde vždy rozhodujú senáty, nie jeden sudca.

V MÉDIÁCH SME SA MOHLI DOČÍTAŤ, ŽE MINISTERSTVO BOLO ÚSPEŠNÉ V SPORE SO ŠKOLOU.

Vôbec nebolo úspešné. Zle sa to interpretuje. To nie je úspech v merite veci, ale iba námietka voči sudkyni.

ČISTO HYPOTETICKY – KEBY ONA BOLA ZAMESTNANÁ NA PEVŠ V PRACOVNOM POMERE, ČO BY TO ZNAMENALO?

Sudcovia nemôžu byť v pracovnom pomere, oni sú v štátnej službe. Ale v zákone o štátnej službe sudcov sa uvádza, že môžu vykonávať pedagogickú, umeleckú a vedeckú činnosť. Dokonca sa to od nich žiada, aby svoje poznatky dávali ďalej študentom. Máme tu množstvo externistov – či už z advokácie, ústavného súdu, prokuratúry, všeobecných súdov. Je to výhoda, že máme aj odborníkov z praxe. *Like*

SME INÍ AKO KEDYSI?

TEXT: RADOVAN KOPEČNÝ

KONFERENCIA, WORKSHOPY, PANELOVÉ DISKUSIE. AJ TO ČAKÁ PEVŠ V NOVEMBRI NA KONFERENCII S NÁZVOM VIRTUÁLNA GENERÁCIA. ORGANIZUJE JU OBČIANSKE ZDRUŽENIE IPČKO A JEDEN Z HLAVNÝCH ORGANIZÁTOROV – ŠTUDENT FAKULTY PSYCHOLÓGIE PEVŠ MAREK MADRO.

Virtuálna generácia s podtitulom – Sme dnes iní ako kedysi – sa uskutoční 13. novembra v priestoroch Paneurópskej vysokej školy na Tomášikovej ulici. Konferenciu prináša internetová poradňa IPčko.sk, ktorá vznikla ako dobrovoľnícka organizácia. Pod taktovkou organizátora Mareka Madra pomáhali nielen mladým bojovať s rôznymi životnými situáciami.

„Pozvali sme odborníkov, pretože sa chceme pozrieť na virtualitu ako na fenomén posledných rokov, ktorý či chceme, alebo nechceme, je súčasťou života detí a mladej generácie. Internet zasahuje do nových oblastí života a čím ďalej tým viac vecí z reality a odohráva v tomto veľmi nepreskúmanom prostredí. Na konferencii Virtuálna generácia chceme vytvoriť zmysluplný odborný dialóg o tom, čo a či vôbec sa v našich životoch vplyvom internetu mení a ako zmysluplne na novovznikajúce potreby a jazyk detí a mladých reagovať. Chceme zároveň hovoriť o virtuálnom priestore ako svete nových príležitostí a výziev,“ hovorí Madro.

Témou budú aktuálne otázky teórie vplyvov virtuality na jednotlivca i spoločnosť a konferencia chce zároveň priniesť spôsoby aplikácie týchto poznatkov v praxi.

„Deti, mladí ľudia, ale aj my dospeli dnes žijeme v dobe moderných technológií,

internetu a sociálnych sietí. Sme virtuálnou generáciou. Riziká spojené s nadmerným používaním moderných technológií či nástrahy internetu a sociálnych sietí vyvolávajú často obavy a strach nielen u rodičov, učiteľov, ale aj u pomáhajúcich pracovníkov, sociológov či potenciálnych zamestnávateľov. Našou úlohou je hľadať cesty, ako pomôcť mladým ľuďom využívať moderné technológie a všetko, čo virtuálny svet ponúka, prospešným spôsobom,“ uviedol na svojom webe tím IPčka.

Dialóg o problematike virtuality, ale aj fenomén pomoci mladým či ich vzdelávanie a pracovné začlenenie, budú viesť odborníci a vedci z rôznych oblastí a sektorov.

Okrem výsledkov výskumov môžeme čakať interaktívne workshopy zamerané na zdieľanie skúseností z praxe, panelové diskusie, ale aj tzv. Virtuálnu kaviareň. Tá bude otvorená nielen pre účastníkov, ale aj pre širokú verejnosť, ktorá sa tak môže dozvedieť viac o práci internetovej poradne IPčko.sk.

Medzi partnerov patria Asociácia školských psychológov, Slovenská asociácia študentov a absolventov psychológie, Nadácia Orange a Paneurópska vysoká škola. Viac o konferencii, aktuálne informácie, ako aj registráciu nájdete na webe www.virtualnageneracia.sk

Like

O MANIPULÁCII NA PÔDE PEVŠ

TEXT: RADOVAN KOPEČNÝ

FAKULTA MASMÉDIÍ PANEURÓPSKEJ VYSOKEJ ŠKOLY BUDE 25. NOVEMBRA HOSTIŤ MEDZINÁRODNÚ KONFERENCIU S NÁZVOM MÉDIÁ – MOC – MANIPULÁCIA. DISKUTOVAŤ SA TU BUDE NIELEN O NEZÁVISLOSTI MÉDIÍ, ALE AJ O TOM, ČI SÚ MEDIÁLNI PRACOVNÍCI SCHOPNÍ A OCHOTNÍ ODOLÁVAŤ RÔZNYM FORMÁM EKONOMICKEJ ČI POLITICKEJ MOCI.

Spojenie teoretikov a praktikov, a to nielen zo sveta médií, ale aj príslušných odborov, vopred predkladá víziu živej a prínosnej diskusie. Otázky mediálnej slobody sa totiž netýkajú len pracovníkov v médiách, ale aj ich čitateľov. Nakoniec, celé Slovensko si všimlo vlnu zmien vlastníctva, ktorá zasiahla mediálny trh.

Kde majú miesto etické pravidlá, sloboda a nezávislosť a čo pre slovenský mediálny trh znamená manipulácia médií – aj to sú témy konferencie, nad ktorou záštitu prevzal prof. PhDr. Jozef Leikert, PhD., Litt.D, dekan fakulty masmédií.

Like

SEDEMDESIATKA CEZ OBJEKTÍV

Pedagóg fakulty masmédií, teoretik fotografie, fotograf, novinár, publicista, spisovateľ a odborný konzultant magazínu Like oslávil minulý mesiac okrúhlych sedemdesiat rokov.

Doc. h. PhDr. Marián Pauer sa narodil 20. septembra 1945. Život zasvätil fotografii, ktorej sa venuje už vyše štyridsať rokov. Kedysi absolvent žurnalistiky rástol dívajúc sa na svet cez objektív ako kameraman, najprv ako asistent kamery v Československej televízii v Bratislave. Neskôr pôsobil ako redaktor Trenčianskych novín, Nového Slova, Literárnom týždenníku, denníku Práca, WATT-foto-video, vedúci redaktor slovenskej prílohy časopisu FotoVideo či šéfredaktor Obrazovej redakcie Československej tlačovej kancelárie. Autor kníh ako Ester Plicková, Ako sa krúti svet, Chvála svetla, Čas slnka, ale aj viacerých obrazových publikácií, dokumentárnych filmov a rozhlasových. Získal aj Cenu ministra kultúry SR za rok 2011 za významný prínos s oblasti kritiky a teórie fotografie v slovenskom i medzinárodnom kontexte. Redakcia Like želá nášmu odbornému konzultantovi docentovi Pauerovi všetko najlepšie k okrúhlemu výročiu. Na Fakulte masmédií PEVŠ pôsobí od roku 2007 a za mnohé mu vďačia nielen fotografi magazínu Like. *Like*

ŠPECIÁLNY DRUH PRÁZDNIN SA STÁVA TRADÍCIOU

TEXT: RADOVAN KOPEČNÝ
FOTO: MARIA ALKHIMOVA

POTENCIÁL PEVŠ SÚVISÍ AJ S JEJ AKTIVITAMI MIMO VYUČOVACÍCH HODÍN – PŘÍKLADOM BOLA NAPŘÍKLAD LETNÁ ŠKOLA ZVUKU. DRUHÝ ROK WORKSHOPU PŘEDSTAVOVAL ŽÁRODOK TRADÍCIE, KTORÁ SA TEŠÍ ÚSPECHU. UNIKÁT NIELEN PRE ŠTUDENTOV PEVŠ, ALE AJ PRE ĽUDÍ Z EXTERNÉHO PROSTREDIA, OBOHATIL ÚČASTNÍKOV O ZRUČNOSTI PRÁCE ŠTÚDIOVÉHO ZVUKÁRA – NAHRÁVANIE, MIXÁŽ ČI MASTERING, ALE AJ PRÁCU SO ŽIVOU KAPELOU A SPEVOM. AKO TO NA ZVUKOVOM WORKSHOPE VYZERÁ?

„Letná škola je kurz, ktorý vyplňa diery na trhu, v rámci vzdelávania sa s prácou so zvukom,“ zhodnotil svoj dojem jeden z účastníkov workshopu. Podstatou letnej školy, na ktorú sa bol pozrieť aj magazín Like, bolo priniesť účastníkom vedomosti, ktoré len tak nezískajú. A to najmä vďaka odborníkom z praxe.

Pod jednou strechou Mediálneho centra sa opäť stretli profesionáli, ako napríklad odborník na oblasť štúdiovej techniky a akustiky Ing. Zdenko Nosko, pedagóg Fakulty informatiky PEVŠ doc. Ing. Martin Šperka, PhD. so zameraním na programovanie zvuku a hudby, ale aj Mgr. Július Selnekovič so znalosťami digitálneho spracovania zvuku pomocou DAW a producent, DJ a absolvent zvukovej skladby a štúdiovej produkcie v Los Angeles Ing. Miloš Fedor. Tím posilnili aj Mgr. Matej Gyárfás, ArtD. a RNDr. Ján Lacko, PhD. Práve „študenti“ letnej školy ocenili prínos týchto osobností.

„Bol to špeciálny druh prázdnin. Spoznal som tam fajn ľudí. Ľudí, ktorí boli na rôznom vedomostnom stupni o tvorbe hudby. Niektorí z nich ostali ako priatelia a iní ako ľudia, na ktorých sa môžem spoľahnúť, že mi budú vedieť pomôcť ak to bude žiadúce.

Zistil som, čo je všetko potrebné k nahrávaniu hudby a aké etapy prebiehajú počas nakrúcania,“ uviedol jeden z účastníkov.

Za projektom, ktorý sa opätovne konal v priestoroch profesionálne vybaveného Mediálneho centra PEVŠ, opäť stála spolupráca fakulty masmédií a fakulty informatiky. Organizáciu kurzu si vzal na starosť tajomník fakulty ekonómie a podnikania a fakulty informatiky Dr. Mgr. Antonín Doležal. O techniku sa postaralo Mediálne centrum pod vedením PhDr. Zuzany Ihnátovej, PhD.

„Výborná úroveň, jednoznačne zrealizovať aj v ďalších rokoch,“ reagoval ďalší návštevník letnej školy.

Najväčšiemu úspechu sa tešila editácia zvuku v DAW, letní študenti si pochvaľovali aj nahrávanie hudby – najmä tí z nich, ktorí majú „domáce“ nahrávacie štúdio.

Účastníci však získali nielen väčší rozhľad v zvukovej technike, ale aj teoretické a praktické vedomosti. Mnohí z nich sa vyjadrili, že takýto kurz si pýta minimálne zopár semestrov, možno i celý študijný odbor. *Like*

PODSTATOU PROJEKTU BOLI JEDNOTLIVÉ ČASTI.

- Priestorová a hudobná akustika
- Nahrávanie hudobných nástrojov- bicie, gitary, spev...
- Editácia zvuku v DAW
- Psychológia zvuku
- Vizualizácia zvuku
- Experimentálna hudba, Dizajn zvuku
- Nahrávanie v MIDI
- Mixáž a mastering piesne

I-Hua Lin

ŠTUDOVAŤ NA SÚKROMNEJ ŠKOLE JE U NÁS PRESTÍŽ

MILÁ ŠTUDENTKA PRÁVA **I-HUA LIN** K NÁM PRIŠLA Z ĎALEKÉHO **TAIWANU**. ŠTUDUJE NA **FU-JEN CATHOLIC UNIVERSITY** V **TAIPEI**, KDE ŽIJE SO SVOJIMI DVOMA SESTRAMI, RODIČMI A BRATOM. TO, AKO SA JEJ TU PÁČI A AKÉ SÚ ROZDIELY MEDZI JEJ DOMOVINOU A SLOVENSKOM, PREZRADILA PRE MAGAZÍN LIKE.

PREČO SI SA ROZHODLA PRÁVE PRE SLOVENSKO AKO ERASMÁCKU KRAJINU?

Slovensko má perfektnú polohu. Presne v strede. Ľahko sa dostanem do ďalších kútov Európy.

UŽ SI NIEČO PRECESTOVALA? ALEBO NA TO NEBOL EŠTE ČAS...

Čas som na to mala, priletela som totiž skôr, druhého septembra a predtým, ako začal semester som stihla s rodinou pochodiť Rakúsko, Nemecko, Francúzsko, Belgicko, Budapešť aj Amsterdam. Veľmi sa im tu páčilo.

Bola si už niekedy preč na tak dlhý čas z domu?

Bola som už v Kórei, v Číne, ale nikdy to nebolo na takéto dlhé obdobie. Len jeden alebo dva týždne. Práve preto som prišla najprv spolu s rodinou, aby si boli istí, že budem v poriadku a nebáli sa.

TAKŽE STE TOHO STIHLI NAOZAJ DOSŤ. A AKO DLHO TU PLÁNUJEŠ ZOSTAŤ?

Zostávam na dva semestre, čiže až do júna. Nájom však mám až do augusta, takže možno ešte pocestujem chvíľku po Slovenku predtým, ako sa vrátim domov. Pôjdem si pozrieť napríklad Košice alebo Vysoké Tatry.

TAKŽE LÁKA ŤA HORSKÁ TURISTIKA?

Ani nie, skôr ten výhľad. Ale rada jazdím na snowboarde. U nás veľa snehu v mestách nie je, ale na vrcholoch hôr sa drží, takže snowboardovať chodím aj doma v Taiwane.

POPÍŠ SVOJ PRVÝ DEŇ NA SLOVENSKU.

Na môj prvý deň v Bratislave nikdy nezabudnem. Bol veľmi náročný, pretože som bola na ceste už šesťnásť hodín z Taipei do Viedne a potom som musela nastúpiť na autobus do Bratislavy. Mala som tri veľké kufre a bola som trochu stratená, keď som dorazila. Nevedela som, ako fungujú lístky na autobus, ale

našťastie som stretla jedného milého chlapca, ktorý mi dal tri svoje lístky zadarmo.

AKO VNÍMAŠ SLOVÁKOV? VŠETCI SÚ TAKÍ MILÍ AKO TEN CHLAPEC ALEBO JE TO INÉ OPROTI TVOJEJ KRAJINE?

Niektorí ľudia odtiaľto sú podľa mňa dosť chladní, napríklad v Taipei sa v obchodoch väčšinou stretávate s príjemnými ľuďmi, ktorí sa usmievajú a pozdravia vás. Tu je to iné, ľudia sa často mračia a skoro nikto vám neželá pekný deň. Ale samozrejme nájdú sa aj výnimky, ako moja spolubývajúca a všetci tí, ktorí mi pomáhajú si na toto miesto zvyknúť.

AKÝCH PODUJATÍ SI SA ZÚČASTNILA ODKEDY SI TU? BOLI TO ŠKOLSKÉ AKCIE?

Áno, väčšinou. Aj keď napríklad moja spolubývajúca, ktorá je z fakulty ekonómie, ma pozvala na večeru a takisto na obed s jej rodinou. Mali sme aj spoločnú erasmácku akciu, aby sme sa lepšie spoznali a takisto som sa

zúčastnila na študentskom veľtrhu Akadémia & Vapac, kde som reprezentovala Paneurópsku vysokú školu. Dali nám aj mikinu.

PÁČI SA TI NAŠA ŠKOLA? JE INÁ AKO UNIVERZITA V TAIPEI?

PEVŠ sa mi páči, aj budova aj predmety. Chodím len na anglické predmety na fakulte práva. Školstvo je však u nás úplne iné.

V ČOM JE INÉ? JE LEPŠIE TO VAŠE?

Nemyslím si, že to naše je lepšie, ale je naozaj rozdielne. Učíme sa veľa a každý musí prejsť viacerými štátnymi skúškami, bez ktorých sa na vyšší stupeň nedostanete. Máme základné školy, potom nasleduje nižšia stredná a vyššia stredná. Toto je podobné ako v USA. Máme odborné stredné školy a potom univerzity.

KAŽDÝ CHODÍ NA STREDNÚ AJ VYSOKÚ?

Na strednú chodia všetci, tú musí dokončiť každý. Na univerzitu nechodí každý, ale potom si ťažšie hľadajú prácu. Máme však problém aj s veľkým počtom ľudí, ktorí majú vysokú školu, dokonca PhD. a nevedia si nájsť prácu, pretože hľadajú čo najlepší plat a zároveň veľmi dobré podmienky.

AKO FUNGUJE VYSOKÉ ŠKOLSTVO U VÁS?

Máme štátne a súkromné školy. Študovať na súkromnej škole je u nás istá prestíž. Ja chodím tiež na jednu. U nás vlastne rozhoduje rebríček vysokých škôl, ktorý každoročne zostavuje vláda. Každá oblasť, ktorá sa študuje, má svoj vlastný rebríček a zamestnávateľa si u nás vyberajú podľa toho, na akom mieste sa umiestnila fakulta v tej oblasti.

JE TVOJA UNIVERZITA VÄČŠIA AKO PEVŠ?

Rozhodne. Univerzity u nás sú oveľa väčšie. Všetky fakulty sú na rovnakom mieste a niekedy cesta z jedného konca univerzity na druhý trvá aj hodinu, preto často využívame bicykle.

A ČO SLOVENSKÍ ŠTUDENTI. SÚ ROVNAKÍ AKO V TAIPEI?

Máme veľa rovnakých vecí, rozdiel vidím však v oblekaní. U vás na fakulte práva chodia mnohé dievčatá oblečené formálne a veľakrát majú aj vysoké podpätky. U nás v Taiwane nosíme skôr tenisky a ležérnejšie oblečenie. A čo sa týka ostatných ľudí, neobliekajú sa výstredne, skôr naopak. Občas síce zbadáte niekoho, kto sa oblečie ako anime postava, ale nie je to také populárne,

ako napríklad v Japonsku. U nás je to skôr ojedinelé.

TAKŽE MLADÍ ĽUDIA SÚ SKÔR KONZERVATÍVNEJŠÍ?

Áno sú. Nie veľa mladých dievčat sa líči. Takisto nechodia často na diskotéky, aj keď sa nájde pár rebelov.

BÝVAŠ VO VEĽKOM MESTE. AKÉ JE TO ŽIŤ V TAIPEI?

Je to naozaj veľké mesto oproti Bratislave. Ľudia bývajú vo výškových budovách, na domy nie je miesto. Myslím vyššie ako paneláky tu, tak dvadsať až tridsať poschodí. Cestovanie je veľmi jednoduché. Máme metro, autobusy aj dobré cesty a aj veľmi rýchle vlaky, ktorými sa môžete dostať za dva a pol hodiny zo severu na juh krajiny. Ľudia denne dochádzajú do mesta za prácou.

LÍŠI SA EŠTE V NIEČOM ZÁSADNE TAIPEI OD BRATISLAVY?

Povedala by som, že Taipei je oveľa bezpečnejšia. Máme veľmi nízku kriminalitu, na rozdiel od Európy. U nás, ak si niekto niekde zabudne tašku, človek ktorý to zbadá, ju vráti. Tu by si ju skôr zobral.

A AKÝ JE ŽIVOTNÝ ŠTÝL ĽUDÍ? PREVLÁDA FAST-FOOD ALEBO ŽIJÚ ZDRAVO?

Určite skôr ten druhý variant. Ľudia jedia zdravšie, veľa jedál obsahuje tofu. Naše tofu však chutí úplne inak ako to, ktoré sa dá kúpiť tu. Taktiež sa tu veľa športuje, populárnym je napríklad beh. Cvičí sa aj joga alebo rôzne bojové umenia. Keďže sme obklopení morom, aj surfing je populárny. Starší ľudia cvičia väčšinou tai-či každé ráno v parkoch.

KTORÝ ŠPORT JE VO VAŠEJ KRAJINE NAJPOPULÁRNEJŠÍ?

Naším národným športom je baseball, ktorý je veľmi populárny. V Taiwane sa každoročne konajú viaceré športové podujatia, napríklad ďalšia Letná univerziáda sa bude konať práve tu.

AKO SA TI PÁČI SLOVENSKÉ POČASIE?

Už mi začína byť zima. My až tak studené zimy nemáme. Minimálna teplota u nás je cca osem až desať stupňov Celzia. Na Slovensku je však dobré, že tu nemáte žiadne zemetrasenia a tajfúny, ktoré sú u nás skoro bežné.

BUDEŠ OSLAVOVAŤ VIANOCE?

Väčšina ľudí u nás sú budhisti. Aj k nám však prenikli rôzne zvyky zo západu a tak v podstate oslavujeme aj Vianoce. V obchodoch dostať rôzne pohľadnice a tiež je vidieť umelé stromčeky. Oslavujeme dokonca aj Veľkú noc a Halloween. Ale samozrejme nikto nechodí pýtať od susedov cukríky. *Like*

Vladimír Bačišín

AKO NOVINÁR SOM NEVÁHAL PRESKOČIŤ PLOT

EKONÓM, PROGNOŠTIK, JEDEN Z VETERÁNOV INVESTIGATÍVNEJ ŽURNALISTIKY, ALE AJ MILOVNÍK KLASICKÉHO ROCKU. MGR. VLADIMÍR BAČIŠÍN, PHD. JE PIATY ROK PEDAGÓGOM PANEURÓPSKEJ VYSOKEJ ŠKOLY. MINISTER ŠKOLSTVA O JEHO PÔSOBNÍ V DENNÍKU NÁRODNÁ OBRODA NAPÍŠAL: BOL TAM NAPRIKĽAD VLADO BAČIŠÍN, ZREJME JEDINÝ EKONOMICKÝ NOVINÁR V HISTÓRII SLOVENSKA, O KTOROM MOŽNO POVEDAŤ, ŽE BOL SKUTOČNE INVESTIGATÍVNY. NESPOLIEHAL SA NA UDAVAČSKÉ FAXY ALEBO POZNÁMKY NA RECEPCIÁCH, ALE AKTÍVNE IŠIEL PO TÉMACH, VYHLADÁVAL INFORMÁCIE. KEĎ V ROKU 1998 NA ULICI POLICA JTI ZBILI VLADIMÍRA BAČIŠÍNA, MAJSTRA EKONOMICKEJ INVESTIGATÍVY, MÁLOKTO SA OZVAL. NEPATRIL K VYVOLENÝM NOVINÁROM-DEMOKRATOM.

AKO STE SA DOSTALI K NOVINÁRSTVU?

Vyrastal som v rodine novinára. Otec pracoval ako spravodajca Československej televízie v Moskve. Nič ma neučil, len som pozoroval. Chýba mi. Na gymnáziu som sa začal podieľať na tvorbe školského časopisu. Novinárstvo som vyštudoval na dnes piatej najlepšej európskej vysokej škole Moskovskej štátnej univerzite M. V. Lomonosova

ČÍM SA „LOMONOSOVKA“ ODLIŠOVALA OD VTEDAJŠÍCH ŠKÔL V ČESKOSLOVENSKU?

Štúdium bolo mixom humanitných odborov. Vyučovali sa logika, dejiny filozofie, dejiny svetovej literatúry, západné teórie komunikácie a tlače, ekonomika socialistic-kých, ale aj kapitalistických krajín. Osem-desiate roky boli zlatým vekom spoločenských vied v Sovietskom zväze. Štúdium bolo liberálne. Mal som šťastie, že som vyštudoval špeciálny seminár sociológie masovej komunikácie Borisa Grušina, ktorý prednášal v USA. Mal som možnosť chodiť do INION (Ústav vedeckých informácií spoločenských vied). Bolo tam všetko a viac ako v Kongresovej knižnici USA. Na fakultu prichádzali básnici ako Jevgenij Jevtušenko, ale aj beatnici z USA. V roku 1968 sa na škole preslávil sociológ Jurij Levada, ktorý na otázku o vstupe sovietskych vojsk do Československa povedal, že „ideológia sa nedá vyvážať na tankoch“. Vyhodili ho, jeho knihy však neskartovali. Premiestnil sa do výskumu. Profesorka televízie Marina Goldovskaja nám premietla vlastný film o Gulagu „Moc solovecká“, ale aj diela Andreja Tarkovského, génia svetového filmu. Bolo to obdobie prestavby, veľkého ideologického uvoľnenia. Československo žilo v opare socialistickej demagógie, podobne ako dnes žije v hmle kapitalistickej demagógie. Práve preto je dnes mojou veľmi vážnou známosťou absolventka tejto fakulty. Máme si čo povedať. Vzájomne si rozumieme. Sme ďaleko a sme si vzácní.

AKÁ BOLA ATMOSFÉRA MEDZI ŠTUDENTMI Z ČESKOSLOVENSKA?

Všetci sa snažili urobiť stranícku kariéru. O komunistickej strane sa im snívalo. Tu som si vypestoval negatívny vzťah k politike. Na jeseň 1983 pricestovala do Moskvy Marika Gombitová. Do nemocnice som jej vozil domácu stravu od mojej mamy. Nechodil som na schôdze Socialistického zväzu mládeže. Namiesto pochvaly som dostal pokarhanie. Boris Grušin mi vyrobil potvrdenie, že navštevujem jeho seminár. Vtedy som sa prestal stykať s úhlavnými priateľmi z Československa. Uverili papieru, lebo na ňom bola pečiatka. Mnohí z nich sú dnes veľkí demokrati.

AKO SA ZAČALA VÁŠA NOVINÁRSKA KARIÉRA?

Po prvom ročníku som praxoval v Československej tlačovej kancelárii. Mal som na starosti Moskovský filmový festival. V agentúre pracoval vynikajúci novinár Dušan Špak, dodnes si telefonujeme. Ďalšie prázdniny som pracoval v Krajskom štúdiu Československého rozhlasu v Banskej Bystrici. Magda Jelínková, ale aj Peter Malár a Vladimír

Holub... Boli to osobnosti, od ktorých som sa učil. Po skončení vysokej školy som mal záujem o výskum médií, preto som nastúpil do Novinárskeho študijného ústavu. Práca s médiami začala až v digitálnom archíve firmy Trias Juraja Kopřivu. V archíve som prepisoval ekonomické články zo štyroch denníkov, mal som stály prístup k ruským médiám. Spolužiak mi posielal vlakom

VLADIMÍR BAČIŠIN (1963)

Absolvent Fakulty žurnalistiky Moskovskej štátnej univerzity M. V. Lomonosova, doktorandského štúdia na Prognostickom ústave SAV a Ekonomickej univerzite. Pracoval v denníkoch Smena, Sme, Hospodár-ske noviny, Národná obroda, Práca, mesačníku Investor. Spolupracoval s mesačníkmi Business Central Europe, Parlamentný kuriér, Euroreport, Finančný manažment, dnes spolupracuje s gréckym denníkom Elefos Typos. Ekonomické dianie komentuje v den-níku Pravda a na portáli inaque.sk. Je dopisovateľom vedeckého štvrťročníka Mir peremen, ktorý vydáva Ekono-mický ústav Ruskej akadémie vied. Vedie vlastný blog na portáli rozhla-sovej stanice Echo Moskvy. Prednáša aj na Fakulte žurnalistiky Moskovskej štátnej univerzity M. V. Lomonosova. Je autorom a spoluautorom monografií, viac ako 250 odborných a vedeckých článkov, viac ako 5 000 článkov v tlačенých a elektronických médiách.

týždenník Kommersant. Pár takýchto rešerší vyšlo v týždenníku Trend.

AKO SA VYFORMOVAL VÁŠ VZŤAH K EKONOMIKE A EKONOMICKEJ VEDE?

Vznikol aj prepisovaním ekonomických článkov. Občas som niečo napísal do novín. Bol som na prvej aukcii podniku v rámci Malej privatizácie. V roku 1992 som nastúpil

do maklérskej firmy amerického ekonóma Johna Paula Leonarda. Poskytol mi ďalšie, síce neformálne, ale vzdelanie v oblasti financií. Vymysleli sme prvú fúziu a akvizíciu na Slovensku. Nakúpili sme viac ako polovicu akcií jednej firmy, ktorú si kúpil jej vlastný riaditeľ. John nedôveroval nikomu. Peniaze za akcie v hotovosti, čo bolo desať miliónov Kčs, som viezol do Bratislavy autobusom. Až po skúsenostiach s kapitálovým trhom som začal pracovať pre médiá. Ako novinár som neváhal preskočiť plot, ale aj sám sebe poslať faxom z úradu tajný materiál, vynášať materiály od známych. Mojimi príbehmi sa dnes chvália iní...

PRE NOVINÁROV TO VTEDY BOLI URČITE ZAUJÍMAVÉ ROKY, VEĽA PRÍPADOV POCHÁDZA PRÁVE Z TÝCH ČIAS.

Začal sa koncentrovať majetok. Skupiny podnikateľov nakupovali podiely v podnikoch. Aby som mal lepší prístup k informáciám, nakúpil som po jednej akcii v podnikoch. Dostal som sa na valné zhromaždenia a teda ako akcionár som mal prístup k dokumentom firmy. Medzi moje najväčšie kauzy patrili nútená správa fondov Prvej slovenskej investičnej spoločnosti (PSIS) spravujúcej napríklad podielový fond Sporofond, nútená správa Investičnej a rozvo-jovej banky, akvizícia VÚB Kupón, zablokovanie privatizácie Slovenskej poisťovne, analýza hospodárenia nebankových subjektov. Medzi najväčšie mediálne projekty patrila každodenná príloha Koruna denníka Národná obroda vychádzajúca šesťkrát do týždňa. Medzi tých, čo ma najviac ovplyvnili, patria Tatiana Repková, Eduard Žitňanský, Milan Valášek, Juraj Mašláni. Je ich veľa.

AKO STE VYHĽADÁVALI KAUKY?

Kombináciou všetkých možných dostup-ných verejných informácií. Vyhýbal som sa vzájomným ohováraniam politikov, čo je dnes niekedy „národný novinársky šport“. Prvým začiatkom v médiách bol práve koniec u Johna. Pri odchode z jeho firmy som mu sľúbil dokončiť obchod s akciami jedného strojárskoho podniku. Akcie vlastnila PSIS. Všetko bolo dohodnuté. Peniaze na účtoch, akcie pripravené na prevod. No nešlo to, účty PSIS boli zmrazené. Môj záver bol – nútená správa PSIS. Využil som poznatky o podielových fondoch, a kaž-dému v redakcii som poradil, aby požiadal o vyplatenie podielov z fondov. Na druhý deň vyšiel môj článok o nútenej správe PSIS. Informačná bomba. Nikto mi nechcel dať odpoveď na moje otázky, a tak vznikol žáner čakáme. Kúpil som si pol kila tresky, dva litre koly, knihu a čakal som. Štyri ho-diny. Dočkal som sa vysvetlenia núteného správcu. Eduard Žitňanský dodnes hovorí

– kravata od tresky, ale napísal. Nafta Gbely bol jednoduchý počtársky príklad. Akcie boli na burze. Štát predal balík akcií za 500 miliónov korún. Trhová cena toho istého balíka bola vyššia o 2,8 miliardy korún. To znamená, že štát prerobil 2,8 miliardy korún.

ČO NEMÁTE RADI?

Falošnosť, farizejstvo, pretváрку a ohovára-nie. Neznášam politikov, ktorí nevedia rozlí-šiť medzi ľudskosťou a kariérou. Novinárom radím, buďte ľuďmi a nie administratívnou službou politikov v ich propagande a agi-tácii. Novinári nemajú čo robiť politickú nadprácu, majú slúžiť obyvateľom. Keď ma v roku 1998 zbili štyria policajti, nikto z po-litikov mi nepomohol. Výnimkou bola ma-nažérka Tatiana Repková a jeden redaktor z denníka Práca. Nebol som veľký „demokrat“, a tak som si nezaslúžil pozornosť.

ČO DNES CHÝBA SLOVENSKÝM MÉDIÁM?

Slovenské médiá sú dnes nielen, ale najmä, priestorom pre administratívnu komuniká-ciu. Strana vymyslí tézu. Povie ju. Novinár ju nahrá, potom je prepíše. Médiá zverejňujú prepisy výrokov politikov. Novinári tak visia na gumke od gatí politikov. Gumkáči. Také isté kedysi organizoval Ústredný výbor Komunistickej strany Slovenska. Skoro nikam sme sa nepohli. Novinár by mal robiť bez námetov z tlačových konferencií. Kedysi som vymyslel smiešny projekt – mohla by existovať služba rozvozu a dovozu diktafó-nov. Novinári by si mali vyformovať vlastný systém zberu a analýzy údajov, a to nielen v oblasti ekonomiky. Bez neho to nie je prá-ca novinára, ale prepisovača.

PREČO STE SA ROZHODLI VYŠTUDOVAŤ PHD. NA PROGNOSTICKOM ÚSTAVE SAV?

Poznanie trhu s cennými papiermi nepo-stačuje. Novinár sa nikdy nesmie uspokojiť s tým, čo vie. Počas štúdia som si ekonomiku vyskúšal aj vo vlastnej firme. Novinárstvo nie je len potľapkávanie po pleci so slovami: Ale si mu dal. Budúci novinár by mal študovať a vedieť viac ako jeho respondent a niekedy aj jeho pedagóg, viac ako je na prednáškach a seminároch. Hovorí sa, že žurnalistika pochádza od slova žúr. Novinári by mali byť namiesto žúrov častejšie v knižnici.

ČO VO VOĽNOM ČASE ROBÍ VLADIMÍR BAČIŠIN?

Píšem, aj milostné listy. Pri písaní počúvam – The Beatles, Led Zeppelin, Queen, Pink Floyd, Jeffa Buckleyho, Boba Dylana, Oscara Petersona, Emerson Lake and Palmer, Yes, Genesis, Milesa Davisa, ale aj Prokofieva, Čajkovského, Stravinského, Bacha, Vivaldiho, občas Mariána Vargu. *Ukav*

Študovať strednú školu v Indii nie je jednoduché. Vrátiť sa domov kvôli pivu je však slovenské. Úspešný absolvent Fakulty ekonómie a podnikania PEVŠ Martin Il'aščík je skvelým príkladom, ako premeniť svoju vášeň na vlastný biznis.

TVOJ OTEC PRACOVAL AKO VEĽVYSLANEC V INDII, KDE SI AJ ŠTUDOVAL. PREČO Z INDIE PRÁVE NA PEVŠ?

Strednú školu som doštudoval v Indii a vzhľadom na to, že to bola britská škola, mali sme veľmi ťažké maturity. Celé leto som sa učil len na záverečné skúšky a na Slovensko som prišiel až počas konania prijímacích pohovorov na vysoké školy. Škola v Indii bola veľmi odlišná, takže som nebol pripravený na prijímacie pohovory na Slovensku. Pôvodne som sa prihlásil na Ekonomickú univerzitu v Bratislave, no nemal som dostatočný počet bodov z matematiky, a tak som vyskúšal PEVŠ, kde som prijímacie pohovory spravil a začal chodiť na Fakultu ekonómie a podnikania.

DO ŠKOLY SI CHODIL AJ S INDICKÝMI DEŤMI ALEBO TO BOLI SKÔR BOHATŠIE RODINY ZO ZAHRANIČIA?

Väčšina boli Indovia, ale boli to deti zbohatlíkov. Zvyšok boli deti zahraničných diplomatov, ale tých tam nebolo veľa. Do takej školy sa obyčajný Ind nedostal.

V ČOM VIDÍŠ ROZDIEL MEDZI BRITSKÝM A SLOVENSKÝM SYSTÉMOM ŠKOLSTVA?

Spôsob vyučovania bol úplne odlišný. Hlavným rozdielom je, že na Slovensku nás učia skôr fakty. Na dejepise sa naučíme roky, kedy začala a skončila druhá svetová vojna, že Hitler bol zlý a podobne. V britskom systéme školstva nie sú až tak dôležité fakty. Diskutovali sme skôr o tom, do akej miery bol Hitler zodpovedný za druhú svetovú vojnu a do akej miery bolo dôležité, že mu umožnili ostatné európske elity dostať sa k moci. Študovali sme veľa zdrojov, odborných časopisov a na základe toho sme si utvárali vlastný názor.

MAL SI V INDII AJ FRAJERKU?

Nedá sa to nazvať frajerkou. Nerátam to ako frajerku. Niečo tam bolo, ale to som bol ešte mladý. (smiech)

VIEŠ SA DOROZUMIEŤ HINDČINOU?

Pár slov som, samozrejme, pochytal, väčšinou nadávky (smiech), ale učili sme sa čisto po anglicky.

SNAŽIL SI SA AJ NEJAKÝM SPÔSOBOM INTEGROVAŤ, MAL SI V INDII KAMARÁTOV?

Určite som nebol v izolácii. Na ambasáde sme mali skvelé podmienky a v škole veľa kamarátov. V Indii to vôbec nebol problém, lebo Európanov tam viac-menej obdivujú. Oni prišli sami za mnou, že ó ty si „biely“, ešte

mám aj svetlé vlasy, takže sa so mnou chceli kamarátiť. Ale mentalita je úplne odlišná. Momentálne už neudržiavam kontakt s nikým z nich.

NEPLÁNOVAL SI V INDII OSTAŤ?

V Indii som určite nechcel ostať. Bol to pre mňa ťažký život. Odišli sme tam, keď som mal asi šesťnásť rokov. Nebolo to sťahovanie v rámci Európy, kde je život podobný. Bola to veľmi veľká zmena a ťažko som ju znášal. Tešil som sa domov, počítal som dni. Mal som možnosť ísť študovať aj vysokú školu do zahraničia, ale to som už nechcel. S rodičmi som precestoval skoro celé detstvo a už som mal toho dost.

AKO VNÍMAŠ MOMENTÁLNU SITUÁCIU S MIGRÁCIOU VO SVETE? NIEKOĽKO ROKOV SI BOL SÚČASŤOU ODLIŠNÉHO ETNIKA, BOLI TO TVOJI KAMARÁTI A BLÍŽKI.

Práve preto mám na túto situáciu jednoznačný názor. Poznám veľa ľudí z iných náboženstiev, hinduistov, moslimov a podobne. V Indii som pochopil, že ich mentalita je úplne iná, a že nedokážeme žiť spolu. Môžeme žiť niekde pri sebe, v susedných štátoch, ale keď sa začneme miešať, iné kultúry, iný životný štýl, tak to neskončí dobre. Naše mentality sú odlišné a nezlúčiteľné.

EŠTE POČAS ŠTÚDIA NA PEVŠ SI PRACOVAL V AUTOMOBILOVOM PRIEMYSELE. AKO SI SA DOSTAL OD ÁUT K PIVU?

Kamarát ma zavolať do automobilky Fiat. Pomáhal som na predvážacích akciách, väčšinou s transportom áut, zúčastňoval som sa všetkých eventov, čo bola skvelá príležitosť pre mladého chalana. Spoznal som veľa ľudí z automobilového priemyslu. Tak som sa aj neskôr dostal na centrálu automobilky Opel, kde manažér úžitkových vozidiel hľadal výpomoc.

PO UKONČENÍ ŠTÚDIA NA PEVŠ SI SI OTVORIL STÁNOK S OBČERSTVENÍM NA ZLATÝCH PIESKOKCH. AKÉ SI MAL PLÁNY? CHCEL SI VŽDY PODNIKAŤ V GASTRO ODVETVÍ?

Po škole som si dal asi pol roka pauzu. Vedel som, že sa nechcem nikde zamestnať, pretože časom si človek zvykne na pravidelný príjem a už sa neobťažuje uvažovať nad vlastným podnikaním. Nemal som úplne jasný plán, ale vedel som, kam chcem smerovať a držal som sa toho. Aj preto som si dal po škole čas, aby som si premyslel, čím začať.

VYUŽIL SI AJ OTCOVE KONTAKTY VEĽVYSLANCA ALEBO SI SI VŠETKO RIEŠIL NA VLASTNÚ PÁŠŤ?

Možno k tomu niekedy príde, to nevycludujem, ale čo sa týka môjho momentálneho podnikateľského zámeru, nevyužil som ani jeden kontakt z otcovej strany. Samozrejme, rodičia mi pomohli, podporili ma, ale čo sa týka známostí a uľahčovania, tak to bolo len na mne.

PREČO PRÁVE OBČERSTVENIE A PUBY?

Stánok na Zlatých pieskoch a aj pub mám s kamarátom. Nejaký sme k tomu spoločne dospeli. Najprv sme rozmýšľali o kaviarni, no potom dostalo prednosť pivo. Obaja ho milujeme, a to, ktoré čapujeme v pube je naša srdcová záležitosť. Máme k tomu vzťah a samozrejme aj veľa nápadov. Nehovorím, že sa budem pubov celý život držať, no bolo rozumné začať takto, pretože to nevyžaduje na začiatok až také veľké investície. Do budúcnosti ma však láka podnikanie v oblasti nehnuteľností.

AKO SI PO POL ROČNEJ PRACOVNEJ PAUZE VYRIEŠIL ZAČIATOČNÝ KAPITÁL?

Pauza nespočívala v tom, že som sedel doma. Pracoval som, no nemal som nič dlhodobé. Boli to väčšinou príležitostné práce, brigády. Našetril som si, no pomohli mi aj rodičia. Chceli sme to spraviť tak, aby sme sa nemuseli na začiatok hneď zadlžiť a viazať. A myslím, že sa nám to aj podarilo, pretože sme z minimu vytvorili malý príjemný podnik, kam sa ľudia radi vracajú. Odtiaľto chceme začať, a potom už len napredovať.

ČO BOL PRE VÁS NA ZAČIATKU PODNIKANIA NAJVÄČŠÍ PROBLÉM? PENIAZE ČI ÚRADNÉ ZÁLEŽITOSTI?

Asi organizácia. Človek zistí, že skončil školu a nikto ho nebude podporovať. Musí začať pracovať sám na seba a dostať sa do reality. Len to, čo si zarobím, mám, a je nutné tomu prispôsobiť vlastný život. Ale aj všetky „papierovačky“, čo sa týka zakladania spoločnosti, boli dosť odradzujúce.

NEROZMÝŠĽAL SI VYDAŤ SA V OTCOVÝCH ŠĽAPAJACH?

Nejaké myšlienky som mal, samozrejme. Aj rodičia by boli šťastní, keby som pokračoval v otcových šľapajach, ale nikdy ma k tomu nenútili. Nakoniec som sa rozhodol pre vlastné podnikanie a som rád.

ČO TI DALO ŠTÚDIUM NA PEVŠ?

Keďže pracujem v odvetví, ktoré som vyštudoval, bolo pre mňa ľahšie zorientovať sa v niektorých ekonomických veciach v rámci podniku. Takisto z dvoch spoločníkov som ja ten, ktorý dohliada na financie.

KDE SA VIDÍŠ O DESAŤ ROKOV?

Dúfam, že sa nebudem musieť naháňať za peniazmi. Vidím sa v skromnom domčeku obklopený krásnou slovenskou prírodou. Láka ma totiž aj poľnohospodárstvo, či už v malom pre vlastné potreby, alebo ako ďalšia podnikateľská cesta. Taký malý návrat k slovenským tradíciám a jednoduchšiemu životu. *Like*

Absolvent
Fakulty Ekonómie a podnikania PEVŠ
MARTIN IL'AŠČÍK
„NAJPRV SOM ROZMÝŠĽAL O KAVIARNI, NO POTOM DOSTALO PREDNOSŤ PIVO.“

Paneuropa kings v novej sezóne s jasným cieľom: PO DRUHOM A TREŤOM MIESTE CHCEME ZLATO!

EURÓPSKA UNIVERZITNÁ HOKEJOVÁ LIGA POMALY ŠTARTUJE SVOJ UŽ TRETÍ ROČNÍK. HOKEJOVÉ TÝMY UNIVERZÍT NIELEN ZO SLOVENSKA, ALE AJ Z ČIECH, RAKÚSKA A NAJNOVŠIE AJ Z POĽSKA BUDÚ OPĽAŤ BOJOVAŤ O VÍTAZNÚ SEKERÁŠ TROPHY. MEDZI NIMI, SAMOZREJME, NEBUDE CHÝBAŤ ANI NAŠ UNIVERZITNÝ TÍM PANEUROPA KINGS.

NOVINKY U KRÁĽOV

S novým semestrom prichádza aj nová sezóna EUHL. Súťaž, v ktorej si merajú sily hokejové tímy zložené so študentov univerzít, sa každým rokom posúva vpred a rozrastá o nové tímy, či predkladá rôzne novinky. „Králi“ z našej Paneuropy vôbec za týmto trendom nezaostávajú a tento rok majú noviniek viac než dosť.

Asi najväčšou zmenou je štadión, kde Kings odohrajú svoje domáce zápasy. Po ružinovskom Zimnom štadióne Vladimíra Dzurillu, kde strávili dve sezóny, sa tentokrát presunú o niečo bližšie do centra Bratislavy, a to rovno do Slovnaft arény. Slovan tak tento rok nebude jediným tímom, ktorý obsadí hlavnú ľadovú plochu nášho najväčšieho a najmodernejšieho zimného štadiónu.

PRE NAŠICH TO NAJLEPŠIE

„Naším cieľom je ponúknuť atraktívny kultúrny zážitok pre rodiny s deťmi a študentov. A samozrejme kvalitný hokej, ktorý sa v EUHL hrá. Slovnaft aréna je na to ako stvorená,“ vyjadril sa manažér tímu Martin Bega, študent právnickej fakulty na našej alma mater.

Chlapci z tímu dostanú tento rok aj novú šatňu. Nebude to síce priamo na hlavnom štadióne, ale v útrobách toho petržalského, kde momentálne prebiehajú všetky ich tréningy. Svoju „svätyňu“ si plánujú zariadiť na štýl NHL – televízia, vlastný kúsok miesta s menovkou pre každého hráča a, samozrejme, nesmie chýbať ani koberec s logom Paneuropa Kings v strede a rôzne iné vychytávky.

NA ZÁPASY!

Veľkou novinkou v tíme Paneurópskej vysokej školy je možnosť zakúpenia permanentiek, čo si vzal pod záštitu náš najväčší internetový portál predávajúci vstupenky – ticketportal.sk. „Ako prví sme v trojročnej histórii EUHL spustili predaj permanentiek cez sieť Ticketportal, čím sme umožnili fanúšikom vybrať si svoje miesto na sedenie. Permanentka je na všetky domáce zápasy, teda aj na play off. Počítame, samozrejme, s tým, že sa prebojujeme až do finále,“ s úsmevom dodal a vyslovil svoje očakávania Bega.

Cena jednej permanentky je stanovená na 15 eur, no a keďže je to liga univerzitná, nezabúda sa ani na študentov, ktorí si ju môžu kúpiť so zľavou. To, samozrejme, platí

aj pre ďalšie skupiny ľudí. Okrem permanentiek je tu možnosť kúpiť si cez ticketportal aj jednorazové vstupenky na jednotlivé zápasy, jeden za cenu troch eur.

K lístkom a permanentkám sa však možno dostať aj iným spôsobom, a to na akciách organizovaných Kings, kde ich ľudia budú mať možnosť vyhrať. A tých bude teda naozaj dosť. Prvá, ktorú už máme za sebou, bola akcia v najobľúbenejšom študentskom klube Unique v Mlynskej doline. Sezónu otváral hlavný vystupujúci Ego v drese Kings a každý, kto prišiel, dostal k vstupenke aj lístok na prvý zápas sezóny proti UMB Banská Bystrica, ktorý sa uskutočnil 14. októbra v Slovnaft aréne zadarmo.

CHARITA KRÁĽOV

Králi budú okrem toho pokračovať aj v dobročinných aktivitách. Tak, ako minulý rok, aj tentokrát usporiadajú dražbu špeciálnej edície dresov, v ktorej odohrajú posledný predvianočný zápas. Tentokrát si však namiesto Dobrého anjela vybrali nadáciu Gordany Turuk, svetoznámej umelkyne, ktorá pomáha predčasne narodeným deťom na neotálnej klinike.

„Minuloročná akcia spojená s Dobrým anjelom mala veľký ohlas. Koniec koncov nám čestné buly prišiel hodiť aj súčasný prezident Andrej Kiska. Aj vďaka našej spolupráci s Dobrým anjelom sa nám podarilo navýšiť dobrovoľné príspevky pre tých, ktorí to nevyhnutne potrebujú a to nás veľmi teší. Uvedomujeme si, že aj hokejom sa dá pomôcť a to nielen vtedy, keď máte obrovské rozpočty,“ zhodnotil Boris Jankovský, marketingový manažér Paneuropa Kings.

Ako po minulé roky, aj tentokrát sa budeme o zápasoch, tréningoch a rôznych akciách Kings dozvedať vďaka práci mediálneho tímu, zloženého aj zo študentov našej školy. Momentálne sa tím skladá z piatich členov, plus na skúške sú ďalší traja. O ich prácu, ako aj o mediálnu činnosť Paneuropa Kings, sa spoločne s Borisom Jankovským postará Jana Pšenková, študentka 1. ročníka magisterského stupňa štúdia v programe masmediálna a marketingová komunikácia. „Túto sezónu budeme mať práce znova o niečo viac.

Preto napriek tomu, že náš starý tím odvádzá neskučnú prácu, je nevyhnutné rozšíriť ho o ďalších ľudí. Záujem pridať sa k nám je veľký, čo nás, samozrejme, veľmi teší. Cieľom nášho mediálneho tímu je vytvoriť partiu ľudí, ktorí sa zdokonaľujú v tom, čo ich najviac baví a zároveň popritom zažívajú aj kopu zábavy, na príklad počas našich výjazdov, ktoré sú mnohokrát legendárne,“ dopĺňa Jankovský.

HOKEJ JE ZÁKLAD

Pravdaže, EUHL je však najmä o hokeji, a preto sa podme pozrieť na to, ako to vyzerať s hráčmi, prípravou, zápasmi, či cieľmi v nadchádzajúcej sezóne. Každá liga, rovnako aj táto, má určité podmienky, ktoré musia nádejní hráči splňať, aby sa mohli stať jej súčasťou. Tu je tou najdôležitejšou štúdiom – hokejisti musia byť študentmi vysokej školy, posledného ročníka strednej školy alebo rok po ukončení vysokoškolského štúdia. Z toho jasne vyplýva, že starých hráčov je nutné po pár sezónach nahradiť. Keďže tím Paneuropa Kings minulú sezónu pozostával najmä zo študentov posledných ročníkov alebo už absolventov, títo museli ukončiť svoje pôsobenie.

O hráčov však napriek tomu nie je núdza, čo nám potvrdil aj tréner Ľudo Jurínyi: „Prihlásilo sa nám dosť hráčov a o náš klub bol eminentný záujem. Samozrejme, všetkým veľmi pekne ďakujeme za účasť, ale keďže počet hráčov je obmedzený, museli sme si vybrať. Verím, že sme poskladali mužstvo, ktoré ligu vyhrá.“

Tréningový proces začal už koncom augusta. Chlapci trénujú na ľade ale aj mimo neho. Pravidelné ranné tréningy na zimnom štadióne v Petržalke trikrát do týždňa, striedajú drinou v posilovni a na syntetickom ľade v Hokejovej akadémii Zdena Cígera. Tu sa o nich starajú kondiční tréneri Mgr. Matúš Dzian a Mgr. Matej Thomka a hokejový tréner Jozef Voskár.

Na sezónu sa teda hráči poriadne pripravujú. Cieľ je predsa jednoznačný: „Jediné, čo si prajem je, aby sme konečne vyhrali ligu a zdvihli nad hlavu Sekeráš Trophy,“ vyslovil želanie tréner Jurínyi a pridáva sa k nemu aj manažér Martin Bega: „Prvý rok to bolo finále, druhý rok sme získali bronz, takže verím, že do tretice všetko dobré a na konci sezóny Sekeráš Trophy pozdvihneme nad hlavu my!“

SÚPISKA NA NADCHÁDZAJÚCU SEZÓNU:

Brankári: Matúš Porubský, Lukáš Orlík, Norbert Chmara

Obrancovia: Martin Tekáč, Milan Kabát, Nikolas Ketner, Peter Kopecký, Michal Hošek, Michal Šišmič, Marko Šotek, Štefan Furdek, Pavol Tarabík, Adam Kubic

Útočníci: Patrik Szabó, Marek Marušiak, Rastislav Zvara, Jozef Fabo, Miroslav Hanák, Patrik Bednárik, Patrik Barilla, Matej Jonášek, Zbigniew Hubek, Roman Adamík, Jakub Findura, Richard Faktor, Jakub Švec, Robert Kalina

TEXT: JANA PŠENKOVÁ
FOTO: ARCHÍV EUHL

Euhl je mladý projekt, za ktorým stoja bývalý reprezentant SR v ľadovom hokeji Ľubomír Sekeráš a hokejista Jaroslav Straka, ktorý mal možnosť vyskúšať si univerzitný šport v zámorí. Cieľom ligy je poskytnúť šancu mladým hokejistom, ktorí kvôli štúdiu obetovali profesionálnu hokejovú kariéru. Športu sa tak môžu venovať aj naďalej. Tento rok liga odštartuje už svoju tretiu sezónu. Momentálne sa skladá z desiatich tímov zo Slovenska, Čiech, Rakúska a najnovšie aj Poľska. Prvé dva ročníky patrilo víťazstvo tímu z Karlovej univerzity v Prahe. Boje o to, kto pozdvihne nad hlavu Sekeráš Trophy tentokrát, sa začnú už v októbri.

Kika Gálíková TVRDA DRINA V BULVÁRI

AKÉ JE TO PRACOVAŤ PRE BULVÁR? „VÄČŠINA MOJICH KOLEGOV SÚ ÚPLNÍ POHOĎÁCI,“ TVRDÍ KIKA GÁLÍKOVÁ Z NOVÉHO ČASU.

TEXT: KATARÍNA VANEKOVÁ
FOTO: ARCHÍV K.G.

O bulvárnych novinároch sa toho napísalo snáď viac ako samotného bulváru. Hovorí sa o nich často v stigmach a stereotypoch. Ako však taký normálny novinár, ktorý sedí za stolom bulvárneho denníka, vyzerá? Študentka fakulty masmédií Kristína Gálíková, ktorá pracuje pre Nový Čas ako redaktorka, si pri svojej hektickej práci našla chvíľu na krátky rozhovor o tom, že nie je všetko tak, ako na prvý pohľad vyzerá.

PRACUJEŠ UŽ NIEKOĽKO MESIACOV PRE NOVÝ ČAS A ISTO SI SI ZAŽILA ATMOSFÉRU REDAKCIE NAPLNO. AKÉ JE TO PRACOVAŤ V BULVÁRNOM DENNÍKU?

Musím povedať, že je to veľká škola, ktorú neprekoná asi žiadna hodina strávenú za školskými lavicami. Okrem toho je to tiež obrovský stres a občas aj chaos spojený s krikom, na ktorý sa našťastie rýchlo zabudne. Milujem však tie dynamické dni, ktoré sú v redakcii na dennom poriadku a musím uznať, že ani neviem, kedy som naposledy mala čas nudiť sa.

ČO JE PRESNE NÁPLŇOU TVOJEJ PRÁCE A AKO VYZERÁ TVOJ BEŽNÝ DEŇ V REDAKCII?

Už vyše šiestich mesiacov pracujem ako redaktorka na oddelení Zahraničia. Patrím medzi tých ľudí, ktorí sú vyznávači istých rituálov, bez ktorých sa môj deň v práci nemôže začať. Začína sa tak, že asi dvadsať minút hľadám parkovacie miesto, potom si vychutnám rannú cigaretu, spravím si kávu a pustím sa do vytvárania ponuky a sledujem tie „najpikantnejšie a najšokujúcejšie“ udalosti vo svete (smiech).

CHCELA SI VŽDY PRACOVAŤ V BULVÁRI?

Chcela som byť speváčka alebo herečka, no naši to zatrhli s tým, že nechcú mať doma komedianta a navyše má môj spev nervy-drásajúce účinky spojené s hystériou prítomného poslucháča. A keďže neviem robiť nič iné okrem nepretržitého rozprávania a písania, tak som sa rozhodla pre prácu v médiách. Nikdy som neodsudzovala bulvár, pretože tvorí dôležitú časť v novinárskom svete a keď sa mi naskytla príležitosť pracovať pre najčítanejší denník na Slovensku, bola by škoda nevyužiť ju.

JE BULVÁRNA NOVINÁRČINA PRE TEBA SKÔR IBA PRÁCOU ALEBO TO BERIEŠ AKO SVOJ ŽIVOTNÝ ŠTÝL?

Keby som to brala len ako prácu, kde si povinné odsedím daný počet hodín a čakám na výplatu, asi by som veľmi rýchlo skončila. Bulvár beriem ako každodennú súčasť môjho života.

AKÉ MÁŠ POCITY, KEĎ VIDÍŠ REAKCIE NA VAŠE ČLÁNKY?

Sprvoti som hltala diskusie od našich čitateľov a s napätím som očakávala komentáre

na moje články. Teraz na to už ani nemám veľa času. Práve tu sa potvrdzuje staré známe príslovie, sto ľudí, sto chutí. Je mi jasné, že mnohí o nás píšú nelichotivé veci, ale veľmi sa poteším, keď v našich čitateľoch dokážeme vyvolať aj pozitívne emócie. Najdvojímavejším zážitkom pre mňa osobne bolo stretnutie s chlapcom na vozíčku na festivale Pohoda. Keď som o ňom následne napísala článok, ozvali sa ľudia, ktorí mu chceli okamžite pomôcť. Vtedy som sa presvedčila, že moja práca má zmysel a tie pocity boli neopísateľné.

ČO REAKCIE CELEBRÍT ALEBO INÝCH OSÔB, KTORÝCH SA VAŠE ČLÁNKY TÝKAJÚ? STRETLA SI SA S NIMI? AKO SI ZAREAGOVALA?

Nerobím na oddelení Prominentov, takže naozaj to neviem posúdiť a taktiež v Novom Čase nerobím tak dlho. Počas tej doby som sa nestretla s nejakým tvrdým útokom zo strany celebrit. Keby k niečomu takému aj došlo, riešilo by sa to čo najdiplomatickejšou cestou a tak, aby obe strany boli spokojné.

ČO NAJVIAC OCEŇUJEŠ NA TEJTO PRÁCI A NAOPAK ČO TI NAJVIAC PREKÁŽA?

Oceňujem to, že moja práca má na míle ďaleko od stereotypu. Tiež musím podotknúť, že som spoznala kopec skvelých ľudí, ktorých beriem ako svoju druhú rodinu a za ten kolektív som veľmi vďačná. Ďalším plusom môžu byť výjazdy, ktoré občas absolvujem. Takto sa mi podarilo ísť napríklad na startupový festival Pioneers, festival Pohoda, kde som robila rozhovor s Franz Ferdinand a podobne. A čo mi najviac prekáža? Nuž, na to som ešte veľmi malá pani, aby som mohla niečo vytknúť (smiech).

O ZAMESTNANCOCH BULVÁRNÝCH PLÁTKOV SA ČASTO HOVORÍ V NIE VEĽMI LICHOTIVÝCH SUPERLATÍVOCH. AKO REAGUJEŠ NA TAKÉTO OZNAČENIA?

Ó áno. Sme novinárske hyeny a necitliví ľudia, ktorí pijú ostatným krv. Na takýchto označeniach sa len smejem, pretože na tom nie je ani štipka pravdy. Samozrejme, aj u nás sa stretlo široké spektrum jedincov, no väčšina z nich sú úplní pohoďáci, o ktorých by ste si na ulici ani nepomysleli, že robia pre bulvárny plátok. Každopádne, kto chce túto prácu robiť, musí mať široké lakte, povzniesť sa nad spŕškou kritiky od vedenia a nevzdávať sa. Škoda, že takých ľudí, predovšetkým tých mladých, je na našom trhu čoraz menej.

S AKOU NAJHORŠOU REAKCIOU OKOLIA SI SA STRETALA V SPOJITOSTI S TVOJOU PRÁCOU?

Sú mnohí primitívi, od ktorých počúvam premúdrele názory a poznámky na margo mojej práce. Niekedy mi to príde ľúto, pretože je to

robot ako každá iná. Minule som tak stretla známeho, ktorý mal kvantum výčítiek a hrdo vyhlasoval, že on Nový Čas nečíta, ale paradoxne vedel o všetkých článkoch, ktoré sme v novinách za konkrétny týždeň napísali.

A ČO POZITÍVNE REAKCIE? STRETÁVAŠ SA S NIMI?

Áno, stretávam sa s nimi. Veľmi si vážim pozitívne reakcie od mojich nadriadených. Vtedy ma to vie poriadne nakopnúť a chcem napredovať stále ďalej a ukázať im, že na to mám, hoci robím aj chyby. Tiež ma tešia príjemné ohlasy od rodiny či blízkych priateľov, ktorí sa úprimne dokážu tešiť z mojich úspechov.

ČO SI MYSLÍŠ O VAŠICH ČITATEĽOCH?

Len to najlepšie. Čím viac čitateľov máme, tým lepšie. (Smiech)

ČÍTAŠ BULVÁR AJ MIMO PRÁCE AKO FORMU RELAXU ALEBO SA MU NAOPAK VYHÝBAŠ?

S bulvárom prichádzam do styku už od rána bieleho. Keď mám však čas, ktorý práve netrávim v redakcii, tak najradšej čítam knihy o krvákoch či vraždách. Kriminálky sú moji miláčikovia. Čo sa týka ďalších periodík, tak mám rada mienkotvorné časopisy od našich susedov Čechov, pretože sa nejako pustí si ústa na špacír a takisto jeden (nemenovaný) slovenský týždenník, ktorý je veľkým odporcom súčasnej vlády, no články majú dobré a fandím mu už od strednej.

BULVÁR MÁ MOMENTÁLNE NA SLOVENSKU VEĽMI VYSOKÚ ČÍTANOSŤ A OBLÚBENOSŤ. ČO MYSLÍŠ, PREČO TOMU TAK JE?

Úprimne si myslím, že počet intelektuálov v našej krajine rapídne klesá a naša generácia ani nemá záujem dostať sa na vyššiu úroveň svojho myslenia. Hlúpnu. Dnešná spoločnosť je, žiaľ, nastavená na neskutočne rýchle tempo, kde nemá čas a možno ani záujem čítať o svetových problémoch, moci Talibanu, či migračnej kríze. Tým pádom sa do popredia dostáva bulvár, ktorý sa čitateľom prihovára familiárnym jazykom, obohateným o množstvo fotografií, čím sa automaticky stáva zaujímavejším a žiadanejším. Ľudia si chcú oddýchnuť a zároveň získať určité informácie a to viacerým stačí.

MYSLÍŠ SI, ŽE BUDE BULVÁR NA SLOVENSKU ČITAŇÍ AJ O NIEKOĽKO ROKOV, ALEBO HO NAHRADÍ NIEČO NOVÉ A MODERNEJŠIE?

Nahradí ho web. Som veľký klasik a preto som aj veľkým odporcom tejto formy mediálnej budúcnosti, ale žiaľ, treba sa prispôbiť zmenám. Tu nejde len o bulvárne noviny. Celkovo tlač pomaly, ale isto zaniká a je len otázka času, kedy sa spoločnosť dostane k informáciám len prostredníctvom internetu. *Like*

„Vyvinuli sme sa ako ľudské bytosti, ktorým záleží na vlastnej reputácii. V dnešnom svete sme schopní vlastnú reputáciu riadiť využitím sociálnych sietí ako je Facebook.“

Ukazuje sa teda, že to, kým sme pre druhých, dokážeme prostredníctvom sociálnych sietí regulovať.

EDITUJEME KONVERZÁCIU

Sherry Turkle vo svojej prednáške potvrdzuje túto snahu. Technológia umožnila súčasnej generácii editovať konverzáciu – vie vymazať, čo nechce, aby druhí čítali, vyretušovať to, čo nechce, aby videli. Dokáže sa prezentovať tak, ako to chce a ako jej to vyhovuje. Táto regulácia prebieha síce vedome, no stala sa takou rutinnou, že sa na ňu začína zabúdať. Reálna konverzácia tvárou v tvár je plná nepresností, vysvetľovania a vyžaduje od nás výkon. Technológia toto umožňuje zredukovať na minimum, no takáto nová forma sa vďaka tejto redukcii už nedá celkom nazvať konverzáciou, ale skôr len obyčajným spojením.

New York Times sa vo svojom prieskume bližšie pozrel na to, čo motivuje ľudí zdieľať svoje myšlienky na sociálnych sieťach. Až 78 % opýtaných tvrdí, že sociálne siete im umožňujú rozvíjať a udržiavať ich priateľstvá. Ako ukázal iný výskum, časté zdieľanie myšlienok na sociálnych sieťach bolo dávané do súvislosti s nižším prežívaným pocitom samoty. Turklová však opäť oponuje tým, že snaha udržiavať a rozvíjať priateľstvá, ako aj snaha nepociťovať samotu prostredníctvom sociálnych sietí, nám dáva iba falošný pocit kontroly nad našimi vzťahmi. Proti snahe neostávať osamote nás neustále ťahá strach z intimity, ktorý prebieha iba pri konverzácii plnej chýb a nepresností, pretože v nej ľudia spoznávajú náš neskrešený sebaobraz – presne ten, ktorý upravujeme v snahe získať pozitívnu spätnú väzbu. Práve ten falošný pocit kontroly nad našimi vzťahmi môže vysvetľovať, prečo napriek pocitu spojenia na sociálnych sieťach upadáme do depresie, stresu a pocitu osamelosti, ako to potvrdzujú viaceré výskumy (Kraut, 1998, Durlofsky, 2014, Vernon, 2015).

PRIATEĽSTVÁ A SKRATKY

Zdá sa tak, že sociálne siete a technológie z nás naozaj urobili niečo ako „virtuálnu generáciu“. Do pestrej palety sociálnej interakcie pridali „virtuálny rozmer“, ktorý spôsob, akým sa prezentujeme a akým komunikujeme, značne rozširuje. Zoznamovanie sa už neprebieha len podaním ruky, priateľský

rozhovor neprebieha iba pri káve či pri pive a dokonca ani rozchody neprebiehajú vždy tvárou v tvár. Súčasná generácia je motivovaná prezentovať na sociálnych sieťach taký obraz seba, ktorý sa stretne s pozitívnou spätnou väzbou. V snahe získať pozitívnu spätnú väzbu tak pretvára samú seba. V snahe vyhnúť sa samote zákonite nevyhľadáva ľudský kontakt, ale siaha aj po virtuálnom. V snahe udržiavať a rozvíjať priateľstvá používa skratky a urýchlenia. Čelí obrovskému množstvu informácií, ktorými je neustále stimulovaná. Je teda internetom ohrozená?

S nástupom sociálnych sietí a masovým rozšírením používania smartfónov sa čoraz viac hovorí o nebezpečenstvách, ktoré so sebou prinášajú. Témami sú internetová bezpečnosť, kyberšikana, strata súkromia, vznik závislostí, problémové používanie internetu, dopad na vzťahy, strata motivácie či dokonca zmyslu života, prokrastinácia a podobne. Tieto témy často súvisia práve s tým, ako na nás virtualita vplyva.

VPLYVY VIRTUALITY

Súčasná generácia mladých je prvou, ktorá špecifikám virtuality podlieha. Je preto prirodzené pýtať sa, či je vo svojom veku na takéto vplyvy pripravená. Ozývajú sa hlasy k tomu, aby bola aktivita mladých na internete kontrolovaná, prípadne limitovaná. V záujme bezpečia vznikajú snahy podniknúť také kroky, aby zabránili nepriaznivým vplyvom na mladých. Viaceré výskumy totiž naozaj poukazujú na to, že internet môže mladých chytiť do svojich (sociálnych) sietí práve pre mnohé lákadlá, ktoré so sebou nesie.

Existujú však pohľady, ktoré nefandia zákazom a snahám o reguláciu a hovoria o pozitívnych vplyvoch virtuality. Používanie sociálnych sietí ukazuje aj svoje svetlé stránky. Kraut, ktorý v roku 1998 skúmal vznik depresie, stresu a pocitu osamelosti o štyri roky neskôr hovorí aj o pozitívnych vplyvoch internetu. Sociálne siete napr. umožňujú mladým udržiavať kontakt so svojimi rovesníkmi a zažívať tak väčší pocit sociálnej podpory. Gross toto potvrdzuje, keď vo svojom výskume píše o tom, že mladí si väčšinou píšu s reálnymi priateľmi, s ktorými sú aj v offline svete, a tieto vzťahy to môže vďaka zvýšenému kontaktu zlepšovať.

POZITÍVA SOCIÁLNYCH SIETÍ

Udržiavanie vzťahov prostredníctvom sociálnych sietí môže byť dokonca prospešné. Autori sa zatiaľ nezhodujú v ich univerzálnom vplyve na mladých a jednoznačná nie je ani kvalita vzťahov, ktoré sa takto vytvárajú. Vzťahy vytvorené online môžu mať rozličnú

kvalitu a nemusia sa dokonca líšiť ani od tých reálnych. Lee tvrdí, že jednotlivci, ktorí mali bohaté a kvalitné vzťahy v mladšom veku, vytvárali aj v online priestore súdržné a silné vzťahy.

Ďalšie výskumy hovoriace o pozitívnych vplyvoch internetu často skloňujú rôzne typy osobnosti. Spoločným menovateľom býva, že internet vďaka možnosti regulácie komunikácie odbúrava bariéry pre také typy osobností, ktoré majú s bežnou konverzáciou problém. Goby vníma online komunikáciu ako výhodnú práve pre introvertné typy osobnosti, ktoré v nej nachádzajú viac slobody vyjadrenia a možnosť byť sami sebou bez ohrozenia. To tiež otvára priestor pre vytváranie nových vzťahov aj mimo virtuálneho priestoru.

ZODPOVEDNOSŤ VIRTUÁLNEJ GENERÁCIE

Výskumy tak ukazujú, že virtualita so sebou prináša možnosti na skvalitnenie vzťahov, aké nebolo v minulosti dostupné. Ľudia, ktorí mali so sociálnym kontaktom problém, majú dnes bezpečnú alternatívu, ktorá postupne otvára dvere pre vytváranie nových vzťahov. Mladí, ktorí sú izolovaní od svojich rovesníkov, zase môžu udržiavať vzťahy aj v čase, kedy nie sú fyzicky spolu. Sociálne siete dávajú nový priestor na vytváranie nových vzťahov. Všetko toto ukazuje svetlú stránku internetu a sociálnych sietí.

MÔŽEME TEDA HOVORIŤ O OHROZENÍ SÚČASNEJ GENERÁCIE?

Dnes je ešte náročné povedať, či virtualita ovplyvňuje generáciu mladých natoľko, aby sme mohli hovoriť o ohrození. Na druhej strane sa ohrozujúce fenomény, ktorým súčasná generácia čelí, nedajú poprieť. Všetko toto nám napovedá, že na konečné slovo ešte nedozrel čas a že odpoveď nebude jednoduchá. Súčasná virtuálna generácia je prvou z mnohých, ktoré budú každodenne žiť s modernými technológiami. Práve preto zrejme zatiaľ existuje viac otáznikov než odpovedí. Nový komunikačný kanál so sebou priniesol kopec možností a aj niekoľko rizík. Pri pohľade na riziká niektorí tvrdia, že na ne nie sme pripravení. V tomto tvrdení je určite kus pravdy, veď internet nám do domácností vkročil len v roku 1991. Kým sa ocitol v našich vreckách, prešlo len málo času a súčasní mladí vďaka tomu ovládajú technológie lepšie ako generácia, ktorá stála pri jeho vzniku. Práve preto je zodpovednosťou našej (virtuálnej) generácie hľadať odpovede na to, aké miesto má mať virtualita v našich životoch, kde sú jej nástrahy a kde sú jej benefity. *Like*

UŽ 13. NOVEMBRA SA NA PANEURÓPSKEJ VYSOKEJ ŠKOLE V BRATISLAVE BUDE KONAŤ KONFERENCIA S NÁZVOM VIRTUÁLNA GENERÁCIA. REČNÍCI KONFERENCIE CHCÚ PONÚKNUŤ SVOJE POZNATKY O TOM, AKO VPLYVÁJÚ MODERNÉ TECHNOLOGIE NA NAŠ KAŽDODENNÝ ŽIVOT. MY V INTERNETOVEJ PORADNI PRE MLADÝCH IPČKO.SK UŽ DLHODOBO VNÍMAME SÚČASNÚ GENERÁCIU MLADÝCH AKO GENERÁCIU ÚZKO SPOJENÚ S INTERNETOM A ČASTO JU NAZÝVAME VIRTUÁLNOU GENERÁCIOU.

Takmer každý z nich dnes nosí vo svojom vrecku všetkých svojich priateľov a všetko, čo si môže kúpiť, ako aj zábavu, správy a celý svet. Často sa hovorí o tom, že sú týmto dnešní mladí ovplyvnení a výrazne sa odlišujú od predchádzajúcich generácií. Ako však môžeme túto zmenu rozpoznať?

STAČÍ JEDEN „LIKE“

Nástup moderných technológií sa často spája s informačnou explóziou. Zdieľame

väčší objem informácií, z väčšieho počtu zdrojov, s väčším počtom ľudí, zdieľame ho častejšie a rýchlejšie. Je teda pochopiteľné, že množstvo výskumov po celom svete sa orientuje na zistenie toho, ako tieto fakty ovplyvnili naše myslenie a našu osobnosť. Medzi najviac skúmané fenomény v tejto oblasti patria sociálne siete. Časopis Frontiers in Human Neuroscience uverejnil v roku 2013 výskum, ktorý poukazoval na súvislosť medzi pozitívnou spätnou väzbou na Face-

booku a odpoveďami v mozgu. Experimenty poukázali na to, že obyčajný facebookový „like“ dokáže stimulovať oblasť mozgu zvanú nucleus accumbens, ktorá je zodpovedná za procesy týkajúce sa motivácie, odmen a prežívania slasti. Sociálne siete tak podľa autorov výskumu dokážu ovplyvniť našu motiváciu k utváraniu sebaobrazu na sociálnych sieťach. Dar Meshi, jeden z autorov výskumu hovorí:

módne PREMENY PEVŠ

FOTO: **MARIANNA TOMANOVÁ** | STYLING, MAKE UP: **JANA OLŠINSKÁ**/STUDIO22
VLASOVÝ STYLING: **MONIKA KALICKÁ**/KDRKO | PRIPRAVILA: **JANA OLŠINSKÁ**

PRE ĎALŠIU ZO SÉRIE MÓDNYCH PREMIEN SME SI VYBRALI ŠTUDENTKU TRETIEHO ROČNÍKA MEDIÁLNEJ KOMUNIKÁCIE - HENRIETTE. ZAUJAL NÁS JEJ JEMNÝ, DIEVČENSKÝ VZHĽAD. PRIPOMÍNA NÁM TYPICKÉ “DIEVČA ZO STREDNEJ”, ČO SME SA SNAŽILI PODPORIŤ AJ V HRAVOM, ALE TROŠKU EXTRAVAGANTOM KONCEPTE JEJ PREMENY.

JANA OLŠINSKÁ

MÓDNA STYLISTKA

V STYLINGU SOM SA SNAŽILA PODPORIŤ MLADISTVÝ VÝZOR HENRIETTE. STYLING JE MODERNÝ, ALE ZÁROVEŇ MINIMALISTICKÝ, DOPLNENÝ EXTRAVAGANTNEJŠÍMI PRVKAMI A POTLAČAMI. ZÁMEROM BOLO, ABY PÔSOBILA AKO TÍNEĎŽERKA.

MONIKA KALICKÁ

KDRKO – VLASOVÁ STYLISTKA

PRE PREMENU HENRIETTE SOM ZVOLILA AKTUÁLNE VEĽMI TRENDOVÉ TZV. PLÁŽOVÉ VLNY, KTORÉ DO TEJTO PREMENY TEMATICKY SKVELO SADLI. JEMNÉ VLNY PODPORILI NEŽNÉ, SLOVENSKÉ ČRTY NAŠEJ MODELKY A ZÁROVEŇ PÔSOBIA VEĽMI PRIRODZENE.

MARIANNA TOMANOVÁ

FOTOGRAFKA

S HENRIETTE SA PRACOVALO VEĽMI DOBRE, JE FOTOGENICKÁ A PRÍJEMNÁ ZÁROVEŇ, TAKŽE FOTENIE MA BAVILO A IŠLO OD RUKY. DENNÉ SVETLO DODALO FOTOGRAFIÁM POTREBNÚ MÄKKOSŤ, TAKŽE S VÝSLEDKOM SOM ZA VŠETKY ZÚČASTNENÉ STRANY SPOKOJNÁ.

kabát, šaty – **Mohito**
rolák – **Zara**
topánky – **CCC**

pršíplášť – **Mohito**
mikina – **Tally Weijl**
sukňa – **Zara**
nadkolenky – **Bepon**
topánky – **Zara**

jeansy, kožená bunda – **Zara**
mikina, topánky – **Tally Weijl**

Mofokiller

SME TAKÍ DOBRÍ, ŽE SI NÁS VŠÍMAJÚ AMERICKÉ KAPELY

KOLKO SLOVENSKÝCH KAPIEL MÔŽE POVEDAŤ, ŽE SI ZAHRALI AKO PREDSKOKAN PRED VEĽKÝMI FAITH NO MORE? MOFOKILLER SÚ ŠTYRIA CHALANI MIRO (SPEV), MATÚŠ (GITARA), IVO (BASGITARA), MARIO (BICIE), KTORÍ MALI TO ŠTÁSTIE. NO NAJVÄČSIE ÚSPESY NA NICH, ZDÁ SA, EŠTE STÁLE ČAKAJÚ. PRÍDU VĎAKA NEDÁVNO POKRSTENÉMU ALBUMU S NÁZVOM VÄZBY?

AKO DLHO UŽ HRÁTE SPOLU?

Ivo: Poznáme sa už dlho, asi desať rokov, vtedy začala prvá etapa. Potom sme mali dlhú pauzu. No a v tejto aktuálnej zostave už znova dva roky aktívne hráme.

AKO BY STE POMENOVALI SVOJ ŽÁNER?

Miro: Pohybuje sa to medzi niekoľkými žánrami. Existuje istá podmnožina rocku, púštny rock, alebo stoner rock, z ktorého vychádzame. Charakterizuje sa prvkami ako stredné až pomalé tempo, heavy riffovanie, tvrdý spev s chrapľákom. Od toho sa odrážame, ale keby si nás chcela nazvať stoner rockovou kapelou, nebolo by to presné.

A AKO BY SA VÁS DALO NAZVAŤ?

Ivo: Poctivý rock.
Matúš: Keď sa nás niekto pýta, ako chceme znieť, vždy poviem, že nám je blízka americká scéna. Inak sme jednoducho rocková kapela so slovenskými textami. Slovenské texty preto, lebo sú nám aj ľuďom bližšie. Poslucháča sa priamo dotýkajú. Ak slovenská kapela spieva po anglicky, zo spevu sa stáva nástroj rovnocenný napríklad gitare. Ľudia síce zachytia nejaké slová a melódie, ale vnímajú ich cez filter. Nerozumejú priamo obsahu. Ale pokiaľ spievaš po slovensky, z toho spevu sa stáva niečo viac. Spev má podľa mňa väčšiu moc ako celá muzika.

ČÍTATE PO PRECHODE NA SLOVENSKÉ TEXTY NEJAKÚ ZMENU V TOM, AKO VÁS ĽUDIA VNÍMAJÚ?

Matúš: Mám pocit, že tých fanúšikov, ktorých sme mali, sme stratili a teraz asi akurát tak hľadáme nových. Keď sme fungovali v ére osem rokov dozadu, existovalo publikum, ktoré nám chodilo na koncerty. Bolo to dosť silné publikum. Možno nám tí fanúšikovia za ten čas odrástli. Teraz treba získať nových. Istým spôsobom sa nám to darí, a istým spôsobom ani nie. Zahrli sme koncert s veľkou americkou kapelou. Faith No More si nás vybralo ako predkapelu, vkladali sme do toho veľké nádeje, že niečo sa zmení. Ale v podstate, sme zostali tam, kde sme boli. Zahrli sme fantastický koncert – keby som už nehral žiadny koncert v živote, poviem si, že tento stál za všetky. Ale nezmenilo sa nič na tom, že by sa kapela niekam výrazne posunula.

AKO STE SA DOSTALI K FAITH NO MORE?

Miro: S basgitaristom Billym Gouldom sa poznáme už dlhšie. Bol krstný otec nášho prvého EP. Keď mali hrať tento rok v Bratislave, ich voľba padla na nás.
Matúš: Jednoducho sme takí dobrí, že si nás všímajú americké kapely (smiech). Im sa to páči, lebo spievame po slovensky a oni tomu

nerozumejú, a preto majú z toho veľký zážitok. Sme pre nich exotickí.

Ivo: Je pravda, že od prechodu na slovenský jazyk to začalo byť zaujímavejšie pre zahraničné rádiá, hlavne internetové. Ohlasy zo Španielska a USA sú pozitívne.

ČO BY MUSELO NASTAŤ, ABY STE SI POVEDALI "OK, TAK TERAZ SME PRERAZILI"?

Miro: Pre mňa by bolo splnením predstáv, keď by sa ľudia tešili na nás a povedali si: Super, tu hrá Mofokiller, môžem ísť na ich koncert a užiť si to.
Matúš: Pre každú kapelu, ako hovorí Miro, je dôležité, aby mala svojich fanúšikov, ktorí cieľene prídu na ich koncert. A to sme pred niekoľkými rokmi stratili.
Miro: Počas toho obdobia vzniklo veľa kapiel. Pre každého, kto by chcel robiť hudbu, je to oveľa jednoduchšie sa k tomu dostať. A preto si to možno ľudia už tak nevážia.

ČO ROBÍTE PRETO, ABY STE SA AKO KAPELA POSÚVALI ĎALEJ?

Miro: Ideme na to poctivou cestou – jednoducho si to odmakáme. Napríklad aktívne riešime i to, ako vyzerajú naše vystúpenia, aký máme prejav, aký dojem majú ľudia z našej kapely. Snažíme sa myslieť na to, že nerobíme len hudbu, ale aj šou. Robíme okolo Mofokiller aj nejaké PR, generujeme obsah na nete, videá, klipy k songom, tlačové správy, novinky z každodenného fungovania kapely.

V SEPTEMBRI STE KRSTILI ALBUM. KDE SI HO ĽUDIA MÔŽU VYPOČUŤ?

Miro: Vo všetkých digitálnych obchodoch s hudbou. Streamovacie služby, Deezer, spotify, bandcamp... Existujú aj fyzické CD, na ktoré sme hrdí, pretože vyzerajú krásne. Náš kamarát Peter Mokry nám spravil veľmi vydarený cover albumu.

KTO BOL KRSTNÝ OTEC CD?

Matúš: Rastó Očenáš. Rozhlasový veterán. Začínal v Rock FM v deväťdesiatych rokoch a teraz pôsobí ako hlavný moderátor v Rockovej republike. Veľmi nám pomohol – zahrál v rádiu náš singel Čierny dym.
Ivo: Boli sme nasadení ako Pecka týždňa v Rockovej republike, čiže nás bolo počuť každý deň niekoľkokrát.

KEĎ SA ZAMERIAME NA TEXTY, ČO BOLO INŠPIRÁCIOU?

Matúš: Život. To, čo som zažil alebo zažili chalani. Vzťahy, láska, sex, strach, ale napríklad aj konšpirácie, násilie, určite aj nádej. Album je o väzbách medzi nami v kapele, väzbách k ženám. A zároveň sme využili

spättnú väzbu ako prvok v hudbe. Radi používame takéto dvojzmysly.

JE NIEKTORÁ Z TÝCH PIESNÍ, NA KTORÚ STE ŠPECIÁLNE HRDÍ?

Matúš: Viacerí si myslíme, že vrchol albumu je skladba Kosti a prach.

O ČOM JE TÁ SKLADBA?

Matúš: O vzťahu, ktorý vydrží človeku na celý život. Keď človek stretne niekoho, s kým chce zostať. Skladba opisuje, ako žije s tým človekom, až jeden z nich zomrie. A čo z toho vzťahu zostane? Pre nich dvoch je to to najdôležitejšie, čo mali, a pre ostatných sú to možno len nejaké fotky, ktoré vidia vo fotoalbume. Môže to pôsobiť na ľudí rôzne, ale určite som tú skladbu nemyslel depresívne.

AKO VYZERÁ VÁŠ TVORIVÝ PROCES? STE PRI TOM VŠETCI NARAZ A NIEČO VYMYSLÍTE ALEBO MÁTE ÚLOHY ROZDELENÉ? JEDEN PRINESIE TEXT, DRUHÝ HUDBNÝ MOTÍV?

Matúš: Väčšinou prinesiem hrubú štruktúru pesničky. Či už hudbu, alebo text. Mám predstavu o tom, ako má skladba vyzerieť. Je to potom kompaktnejšie.
Ivo: Hlavný nápad každý niečím obohatiť. A vznikne z toho finálny song.
Matúš: Veľakrát do skladby zasiahnu všetci. Netrvám na tom, aby skladba vyzerala iba tak, ako znie v mojej hlave. Niekedy skladby vznikajú aj spoločným jamovaním v skúšobni, napríklad Hadie oči. Je iná, a má svoje čaro.

MÁTE MANAŽÉRA?

Ivo: Každý má svoju rolu v chode kapely.
Matúš: Je to ako firma. Každý musí niečím prispieť, aby to fungovalo. Ja prinášam texty, Mário sa stará o PR a marketing, Miro o technické veci ako distribúcia hudby, web. Ivo sa stará o koncerty.
Miro: Ivkovi teraz veľmi ďakujeme, lebo zmaňoval turné po Slovensku.
Matúš: Vďaka nemu máme väčšie turné ako Hex alebo ktokoľvek na Slovensku (smiech).
Ivo: Začíname 30. októbra a končíme 12. decembra, ak nič nepribudne. Zatiaľ to vychádza na štrnásť koncertov. Odteraz hráme takmer každý víkend.

ČO BY STE ODKÁZALI NAŠIM ČITATEĽOM?

Miro: Chceli by sme všetkých pozvať na naše koncerty. Všetky dátumy a miesta sú zverejnené na našom Facebooku, takže budeme veľmi radi, keď ľudia prídu a vypočujú si našu hudbu. A ak sa niekomu vyslovene nechce, mohol by nám dať aspoň „Like“, ak sa mu páči.
Matúš: Amen. *Like*

KULTÚRNE TIPY

VÁŽENÍ ČITATELIA, POHODLNE SA USAĎTE A VYBERTE SI Z JESENNEJ PONUKY LIKE KULTÚRNYCH TIPOV. SEZÓNNYMI ŠPECIALITAMI SÚ HOMÁR NA GRÉCKY SPÔSOB A ŠŤAVNATÝ ARGENTÍNSKY STEAK LÁSKA. Z RODINNÉHO MENU ODPORÚČAME NOVÉ DOBRODRUŽSTVO JAMESA BONDA. NEPOHRDNITE ANI DEZERTOM V PODOBE KONCERTU ČISTÝCH TVAROV.

PRIPRAVIL: OLIVER REISZ

ĽUDOVÍT ŠTÚR REFORMÁTOR SLOVENSKEJ SPOLOČNOSTI

29.1. 2015 – 17.1. 2016, BRATISLAVSKÝ HRAD

Najväčší národovec Ľudovít Štúr by v októbri oslávil okrúhlu dvestovku. Rok 2015 preto oficiálne patrí tomuto politikovi, filozofovi, básnikovi, ale predovšetkým otcovi modernej slovenčiny. Na uctenie si jeho odkazu organizuje Slovenské národné múzeum na Bratislavskom hrade výstavu so 400 exponátmi a devätnástimi tematickými panelmi. Pokiaľ prekonáte trauma z maturitného učiva, výstavu môžete navštíviť v priebehu celého roka. Medzi pútavé unikáty patria napríklad dve autentické fotografie Ľudovíta Štúra. Jedna z nich je dagerotyp, druhá portrét na slanom papieri. Podobu teda môžete porovnať so známym obrazom, ktorý visí na stene každej strednej školy. Akcií spojených s rokom Ľudovíta Štúra bude niekoľko, oslavy vyvrcholia 24. a 25. októbra narodeninovou párty v jeho rodnom Uhrovci.

ČISTÉ TVARY

24.10., LOFT!

Čisté tvary nepochybne patria medzi to najlepšie, čo slovenská alternatívna rocková scéna ponúka. Po oceňovaných albumoch Meskalin (2005) a Rita von Anarchia (2008) nasledovala sedemročná tvorivá odmlka. Fanúšikov preto nesmierne potešilo ohlasenie nového albumu. Z doposiaľ vypustených singlov dávame do pozornosti najmä skladbu Plankton. Ak je hypnotický zvuk skreslenej gitary inšpirovaný soundtrackom k Jarmuschovmu Mŕtvemu mužovi, estetika príslušného klipu je potom miestami priamou citáciou. So zhladnutím tohto pôsobivého diela na YouTube neváhajte. Kapela je povestná kvalitou a sporadickosťou svojich koncertov, takže ďalšou dobrou správou je turné so štyrmi zastávkami. Najbližšie to zrejme budete mať do bratislavského klubu LOFT!, kde bude na vystúpení a krste zatiaľ nepomenovaného albumu hosťovať svojská pesničkárka Katarzia.

HOMÁR

Piešťanský Cinematik nám tento rok ponúkol novú snímku gréckeho režiséra Yorgosa Lanthimosa. Do svojho prvého anglicky hovoreného filmu obsadil niekoľko známych tvárí, pričom pozoruhodné sú najmä herecké výkony Colina Farrella a Rachel Weisz. Podobne ako Láska, aj v tomto prípade ide o vzťahovú výpoveď. Homár sa vyjadruje ku konformistickému diktátu partnerského života. Osamelí nešťastníci si musia vo vyhradenom čase nájsť polovičku, inak sa premenia na zviera podľa vlastného výberu. Trpký spoločenský komentár však pozostáva z množstva humorných okamihov. Žiaľ, uvedenie Homára do kín nebolo v čase uzávierky bližšie špecifikované. Pokiaľ sa filmoví distribútori neumúdria, odporúčame zaobstarať si film alternatívnym spôsobom – kúpou nosiča v internetovom obchode. Pochopiteľne.

SPECTRE

Po „artoch“ dobre padne aj dvojhodinový product placement. Treba však uznať, že realistický reštart série s Danielom Craigom bondovkám výrazne prospel. Agent 007 už nepripomína modela v reklame na luxusné hodinky a pretrepaný, nemiešaný alkohol. Najmä vo vydarenom Skyfall mali postavy na pomery akčných filmov uveriteľnú psychologickú hĺbku. Na režisérskej stoličke ostal Sam Mendes (Americká krása), takže dúfame, že si Spectre zachová kvalitu predchádzajúceho dielu. V dvadsiatej štvrtej bondovke si antagonista zahrá dvojnásobný držiteľ Oscara Christopher Waltz a väčší priestor by mal dostať aj Ralph Fiennes v úlohe M. Predstavia sa tiež Monica Bellucci a Léa Seydoux, ktorí si určite pamätáte zo Život Adéle. Nevyhnutné cameo si strihnú korporátne logá.

LÁSKA

Prívlastok najkontroverzejší film desaťročia si Láska (nezamieňať s Hanekeho Amour alebo gýčom Lóve) vyslúžila ešte pred svojou premiérou. Za týmto počinom nemôže byť nik iný ako notorický burič publika Gaspar Noé. Spomeňte si na scény s hasiacim prístrojom alebo podchodom z jeho Irréversible. Zatiaľ čo v bežnej kinematografii pre dospelého diváka striekajú potoky krvi, v Láske sú to celkom iné telesné tekutiny. Noé bol vždy primárne vizuálny tvorca, takže aj tentokrát je príbeh až druhotný. Sledujeme intímny vzťah mladého chlapca a dvoch dievčat. Dôraz sa kladie najmä na intimitu. Kde končí umenie a začína tvrdá pornografia? A nejde náhodou o samoúčelnú pornografiu? Presvedčiť sa o tom môžete sami od 5. novembra na premietaniach v rámci Projekt 100.

Mierne NEZMYSELNÝ HUMOR

TEXT: RADOVAN KOPEČNÝ

VIKTOR KAMENICKÝ SA UŽ V LIKE MAGAZÍNE OBJAVIL. BOL TO ON, SÁM PÁN ČAROVNÝ, VIRÁLNY PETRŽALČAN Z PANEURÓPSKEJ VYSOKEJ ŠKOLY. DOKTORAND FAKULTY MASMÉDIÍ OPÄT NAKRÚČAL FILM. PO PRVOM SLOVENSKOM HORORE PRICHÁDZA LA DOLCE MORTE. ŽENA, KTORÁ MÁ VŠETKO, NEVIE ČO SO SEBOU A DEŇ ČO DEŇ SI Kladie ROVNAKÚ OTÁZKU – AKO UKONČIŤ SVOJ ŽIVOT. K TOMU TOSKÁNSKO A NÁŠ DOKTORAND VIKTOR. ČO PREZRADIL O PRIPRAVOVANOM FILME?

AKO SI SA DOSTAL K PRÁCI NA FILME LA DOLCE MORTE?

Cez Róberta Slováka. Poznáme sa nejakých päť rokov a spolupracovali sme na rôznych projektoch. Toto je náš druhý väčší projekt. Prvý bol paradokumentárny film Prvý Slovenský horor, ktorý sme premiérovali na Art Film Feste v roku 2013.

EŠTE JE MOŽNO PRISKORO, ALE ČO MÔŽEME OČAKÁVAŤ OD "SAD COMEDY ABOUT THE NONSENSE OF LIFE AND DEATH"?

Veľa komických situácií... a možno zmysel života?

AKO VNÍMAŠ TY, SPOZA KAMERY MYŠLIENKU FILMU?

Občas je veľmi ťažké zhmotniť všetky predstavy, hlavne kvôli času. Na placi ubieha čas neuveriteľne rýchlo. Pre mňa je myšlienka filmu komická, mám rád mierne nezmyselný humor.

AKO TI POMOHLA PEVŠ? MÔŽE V MEDIÁLNO M CENTRE PEVŠ VYRÁŠŤ ĎALŠÍ VIKTOR KAMENICKÝ, KTORÝ BUDE V ZAHRAŇIČÍ NAKRÚČAŤ FILMY?

PEVŠ mi pomohla uvedomiť si, čo chcem v živote robiť a tiež ma motivovala v tom, aby som sa neustále zdokonaľoval v audiovizuálnych zručnostiach a znalostiach. Myslím si, že Mediálne centrum ponúka možnosti na vytvorenie desiatich Viktorov Kamenických. Len tí, čo sa nimi majú stať, musia mať záujem a byť motivovaní.

AKÉ TO PRE TEBA BOLO NAKRÚČAŤ V TALIANSKU? OKREM TOHO, ŽE MÁŠ RÁD TOSKÁNSKO. Náročné. Hlavne s takým malým štábom. Veľa vecí sa nestihlo a počasi nám v prvých dňoch tiež neprialo, čiže od začiatku bol mierny časový sklz. No zároveň som sa opäť dobre najedol. Taliansko a naše babky sú úplne iná liga gastronómie. Taliansko je jediné miesto na svete, zatiaľ, kde konzumujem paradajky. Keď som mal možnosť, tak som ich jedol, kde sa dalo.

PRIHOĎ VTI PNÚ PRÍHODU ZO VZNIKANIA FILMU.

Keď sa nám nepodarilo vybaviť zapožičanie auta do jednej scény, tak režisér Róbert Slováč iniciatívne presvedčil jedného miestneho taliana, aby nám zahral a odšoféroval svoje nákladné Piaggio. Najvtipnejšie bolo, že v danej scénke mám cameo a dohodnúť sa s pánom bolo ťažké, keďže ja som vedel po taliansky akurát andiamo, grazie a preggio.

FILM REŽÍRUJE RÓBERT SLOVÁK, S KTORÝM SI UŽ SPOLUPRACOVAL NA FILME PRVÝ SLOVENSKÝ HOROR. TERA Z SA VÁM HO PODARÍ DOKONČIŤ? KEDY HO UVIDÍME V KINÁCH?

Nám sa Prvý Slovenský Horor (PSH) podali dokončiť. Fabriku Smrti sa nepodarilo dokončiť, z čoho vychádza PSH. Keď všetko pôjde tak, ako má, chceli by sme film uviesť na festivaloch v lete na budúci rok. Možno pôjdeme opäť vlastnou distribučnou cestou ako pri PSH. *Liku*

PAN-EUROPEAN UNIVERSITY

DO YOU MISS
SOMETHING IN YOUR
STUDIES?
SPICE
IT UP!

JOIN THE PROGRAM

MORE INFORMATION

WWW.PANEUROIUNI.COM

LIKE LAJKUJE...

PRIPRAVIL: RADOVAN KOPEČNÝ

Like lajkuje sa aj v tomto čísle pozrel na zopár sociálnych milníkov, pri ktorých sa počas nabitého študentského či pracovného dňa oplatí zastaviť.

TWITTER

twitter.com/AMAnet

Aj keď ide o zámorskú organizáciu, American management association môže svojimi tipmi a trikmi na odbornej úrovni pomôcť nielen manažérom, ale aj tým, ktorí sa snažia zmanažovať samého seba. Tipy, ako prežiť na pracovisku, upokojiť myseľ či skĺbiť flexibilný pracovný čas s efektivitou určite zaujmú každého aktívneho študenta.

TWITTER

twitter.com/andrejmikula

Nemožno zabudnúť tvorcovi webu timemanagement.sk, ktorý tweetuje nielen o produktivite a správnom využívaní času. Hoci sú v poslednej dobe jeho tweety sporadickejšie než kedysi, oplatí sa počkať. Stačí mu 140 znakov, skrátený link a zopár hashtagov, aby vás posunul o trochu ďalej.

REDDIT

reddit.com/r/TimeManagement

Kto pozná reddit, isto vie, koľko užitočných (ale i zábavne zbytočných) vecí možno na tomto sociálnom médiu nájsť. Jeden z užitočných subredditov je TimeManagement plný článkov, infografík, videí a tipov, ako efektívnejšie využívať čas. Ak to pre niekoho znamená vstupnú bránu do sveta redditu, o to lepšie.

FACEBOOK

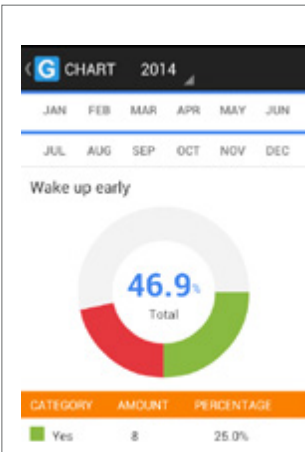
facebook.com/SpaceUnicorn

Občas treba zhrnúť proti efektivite a zabiť produktivitu dobrý seriálom, filmom, hrou, komiksom alebo návštevou nejakého -conu. Každý geek by mal na Facebooku lajknúť Space Unicorn. Banda zanietenných dobrovoľníkov vás dostatočne zabaví a odtrhne od reality. Pretože aj to treba k lepšiemu výkonu.

APPKY _LIKE

TEXT: RADOVAN KOPEČNÝ

NIELEN PRACUJÚCI ŠTUDENT POTREBUJE PORIADNU DÁVKU MOTIVÁCIE, KTORÁ HO UDRŽÍ CELÝ DEŇ NA NOHÁCH. LIKE PRE VÁS VYBRAL APLIKÁCIE, KTORÉ VÁS DOSTANÚ RÁNO Z POSTELE AŽ K NAPLNENIU VAŠICH CIEĽOV.

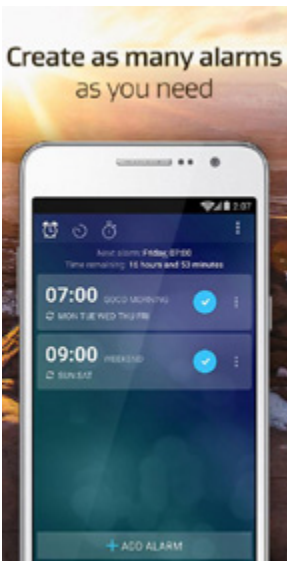
GOALTRACKER

Motivácia je len nástroj na to, aby sme dokázali dosahovať naše ciele. Aplikácia GoalTracker predstavuje cestu k úspešnému koncu akejkoľvek činnosti, či už sú to veľké sny, alebo bežné úlohy. Jedným z príkladov môže byť napríklad snaha prečítať knihu dôležitú pre absolvovanie predmetu. Stačí si ju navoliť ako cieľ, odhadnúť približnú dobu, za akú potrebujete literatúru zvládnuť a potom už len každý deň zaznamenávať pokrok. Appka tak poskytne informáciu o tom, koľko času ste činnosti venovali a či naďalej ostávate v rámci určenej časovej normy. Simultánne tak môžete monitorovať viacero svojich aktivít – nielen čítanie knihy, ale aj snahu sa ráno zobudiť skôr a stihnúť viac vecí ešte pred začiatkom dňa, či držanie diéty. Ideálna pomoc, keď máte toho veľa a krok za krokom chcete stihnúť všetko.

HABITBULL

Šikovný „tracker“, ktorý vám pomôže zbaviť sa zlozvykov, ale i nabráť do svojho života pozitívne návyky. Kto sa snaží prestať fajčiť, konzumovať nadmerné množstvo sladkostí alebo kávy určite ocení možnosť tieto náročné aktivity monitorovať. Platí to aj pre pozitívne prípady – jesť viac ovocia a zeleniny alebo čítať si aspoň dvadsať minút denne. HabitBull monitoruje pokrok grafmi a používa špeciálny mesačný a týždenný kalendár. Navyše denne poteší myseľ pozitívnym motivačným výrokom či obrázkom. Motivačný strážca HabitBull tak pomôže nielen schudnúť, dokázať spraviť stovku vzporov, ale aj „prelúskat“

BUDÍK XTREME

Nestačí len motivácia, treba vedieť ráno aj vstať z postele. Jednoduchý budík už nestačí – naučili sme sa ho vypínať aj zo spánku. Budík Xtreme vás nenechá len tak vylihovat'. Či už ide o funkcie ako pomalé zvyšovanie hlasitosti, náhodnú voľbu melódie, postupné skracovanie času odloženia alebo extra veľké tlačidlo Odložiť – to všetko sú užitočné funkcie, ktoré však prekoná jedna. Matematický príklad. Dostať sa z postele znamená vedieť naštartovať myseľ. Budík jednoducho neprestane s otravným vyzváňaním až dovtedy, kým nevyriešite matematický príklad. A dobrá ranná mozgová rozcvička už dokáže naštartovať aj najväčšieho spachtoša.

WEB INŠPIRÁCIE

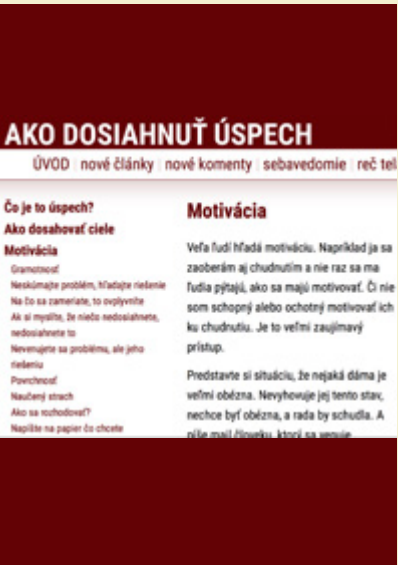
TEXT: ANABELA MIKUŠIAKOVÁ

AKTÍVNI ŠTUDENTI, KTORÍ POPRI ŠKOLE STÍHAJÚ PRACOVAŤ, ALE AJ TÍ, KTORÍ BY CHCELI, ALE MAJÚ POCIT, ŽE SA TO ČASOVO NEDÁ ZVLÁDAŤ, URČITE OCENIA TIPY A TRIKY SKÚSENÝCH. WEBY, KTORÉ SA ZAMERIAVAJÚ NA TIME-MANAŽMENT, PONÚKAJÚ RADY, AKO SA ZBAVIŤ PROKRASTINÁCIE. UKÁŽU CESTU, KTOROU SA UBERAŤ, AK CHCETE SVOJMU ŽIVOTU DAŤ NOVÝ ROZMER V PODOBE ÚSPECHU.

JAMESCLEAR.COM

„Ahoj, ja som James Clear.“ Takto znie úvodná veta webu svetoznámeho spisovateľa, fotografa a učiteľa, ktorý dlhé roky študoval úspešných ľudí po celom svete, aby sa s poznatkami mohol podeliť s nami všetkými. Jeho web vás naučí, ako si efektívne rozdeliť čas, ako si nakopnúť a udržať kreativitu alebo ako zmeniť a zlepšiť svoje návyky tak, aby boli prospešné pre váš kariérny život. Každý si tu nájde niečo pre seba. Jeho články sú založené na výskumoch, pozorovaniach, ako aj na jeho vlastných skúsenostiach. Možnosť získavať newsletter každý pondelok, by si nemal nechať ujsť nik, kto má chuť posunúť kvalitu svojho života na vyššiu úroveň. Ten, koho pravidelné maily obťažujú, si môže prečítať väčšinu jeho článkov priamo na webe. Jediné mínus môže byť pre niektorých fakt, že všetky články na tejto stránke nájdete výhradne v anglickom jazyku. Na druhej strane nikdy nie je na škodu zlepšiť svoju jazykovú úroveň.

USPECH-AKO.SK

Ak máte veľké problémy s anglickým jazykom, ale aj napriek tomu sa chcete dozvedieť, ako zapracovať na svojich nedostatkoch, táto stránka je pre vás tá pravá. Písaná veľmi jednoducho, no zato prehľadne, začína, ako sa hovorí, od piky. Nájdete tu odpovede na otázky čo je úspech, motivácia, či šťastie. Tento web je dobrý hlavne ako odrazový mostík alebo pomyselný prvý schod na ceste za úspechom. Dozviete sa viac o časovom manažmente ale aj o tom, ako dosiahnuť v živote úspech. Nevýhodou tohto webu je, nie príliš veľká, kartotéka článkov, čo však nemusí byť na škodu veci. Obmedzené množstvo ponúka hneď prvú šancu otestovať vaše zanietenie. A to, ak ste zavítali na túto stránku, je nepochybne veľké. Hneď po tom, čo preštudujete tento web, by vaše kroky mali smerovať do kníhkupectva. Tituly „Kam sa podel môj Syr?“ od Spencera Johnson-a alebo klasika akou je „Steve Jobs“ od Waltera Isaacson-a vás posunú opäť krok vpred.

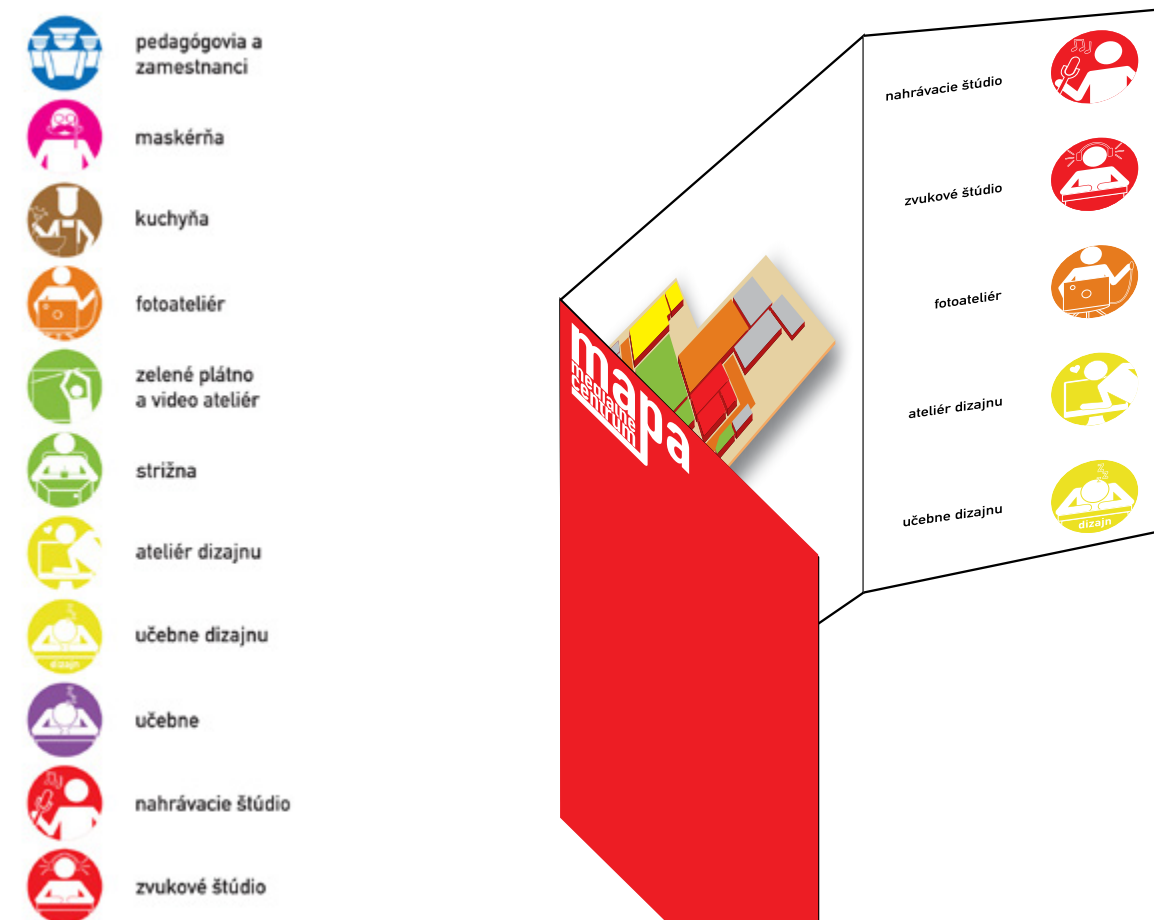
SVETBOHATYCH.COM

Kto z nás by aspoň raz tajne nezatúžil byť bohatý? Na webe nájdete sedem základných rozdelení: peniaze, luxus, úspech, cestovanie, príbehy úspešných, vzdelávanie a motivácia. Tento web je niečo ako bulvár vo svete úspechu. Občas si však treba prečítať aj články typu „Päť rád ako zaručene uspejete“ alebo „Tri návyky, ktorých sa úspešný človek už dávno vzdal.“ Priznajme si, každý si rád prečíta článok popretkávaný výroky slávnych ľudí a zažije ten pocit odhodlania a motivácie pohnúť sa a stať sa jedným z nich – bohatých, úspešných a žiadaných ľudí. Ako motiváciu nájdete aj tabuľku najbohatších ľudí sveta v spodnej časti stránky. Čo namotivuje človeka viac ako informácia, že Bill Gates má v súčasnosti 79,3 miliardy dolárov? Aby som však tejto stránke nekrivdila, nájdete tu aj pár užitočných rád, ktoré môžete neskôr v živote využiť. Ako to už býva, kto hľadá ten nájde. Výhodou môže byť aj stránka na facebooku, kde nájdete odkazy na články, motivačné videá a fotografie. Stránka má v súčasnosti viac ako 88 000 fanúšikov, tak prečo sa nestať jedným z nich. Možno práve vás namotivuje natoľko, aby sa jedného dňa práve tu písalo o vašom úspechu.

Aj mediálne centrum **POTREBUJE MAPU**

ŠTUDENT DIZAJNU MÉDIÍ JÁN PAUKOVIC SA PUSTIL DO NAOZAJ NETRADIČNEJ ZÁVEREČNEJ PRÁCE, VIZUÁLNA KOMUNIKÁCIA VO VEREJNÝCH PRIESTOROCH, TVORBA NAVIGAČNÝCH A ZNAKOVÝCH SYSTÉMOV A ICH APLIKÁCIA – TAK ZNIE NÁZOV JEHO DIPLOMOVEJ PRÁCE, KTORÁ VÁM POMÔŽE ZORIENTOVAŤ SA V MEDIÁLNOH CENTRE PEVŠ.

Tragikomická osmóza

Vonku pršalo. St. Germain hrali z rádia a ja som si v snahe nezaspáť vyklepkávala prstami rytmus hudby na palubnú dosku. Sľúbila som mu, že nezaspím. Ďalšia z hlúpych experimentálnych hier, ktoré so mnou hrával už od prvého stretnutia. „Teraz vydržíme byť hodinu ticho,“ povedal na prvom rande a nastalo úplne ticho. Nadýchla som sa, že niečo poviem, ale vzápätí mi imaginárnym kľúčom zamkol ústa, otvoril okno a imaginárny kľúč odhodil von. Zaujímalo ma, ako mi ich o hodinu zase odomkne, keď ho vyhodil kamsi na záhradu. Človek si veľakrát neuvedomí, aké ťažké je nájsť neviditeľný kľúč na záhrade plnej lístia. O hodinu neskôr sa však ukázalo, že mal vo vrecku nohavíc ešte jeden náhradný. Vďaka Bohu!

A tak som sedela v aute s klipkajúcimi očami a nadávala sa vodou. Každý dúšok ma preberal viac a viac, až som dospela do momentu, keď som mala mechúr tak plný, že by som nezaspala už ani keby som mohla. „Treba mi cikať...“ povedala som potichu medzi speváčkinými vstupmi.

„Ach, Luci, najnevhodnejšia chvíľa,“ povzdychol si Roman a zahľadel sa na nekončiacu kolónu áut pred nami. Cez zapršané okná sme videli len rozmazané červené a žlté svetlá na autách.

Bolo to naše štvrté rande. Zobral ma na výlet, ďaleko od hlavného mesta. Pohodlnosť auta pre mňa spočívala v polohovateľnej sedačke a vykurovanom sedadle.

Nič viac mi ku šťastiu nebolo treba.

Až doteraz. Nervózne som si začala poklepávať nohou a stehná som tlačila čo najviac k sebe. Ako dieťa som si myslela, že ak začnem plakať, tak sa mi všetka voda vyplaví cez slzné kanáliky a akútna potreba odíde preč. Pokojne by som to skúsila opäť aj v dospelom veku, ale plakať pred chlapom, ktorého som chcela zbaľiť, mi neprišlo úplne vhodné. Doteraz to rande nemalo chybu. Ukázalo sa, že je hravý, vtipný a počúva dobrú hudbu. Úplne mi to stačilo na to, aby som ho zaradila do kategórie „použiteľný ideál“.

Po polhodine jazdy na jednotke s maximálnou rýchlosťou desať kilometrov za hodinu, som pochopila, že plač bude určite vhodnejší, ako to, čo malo čochvíľa prísť. Z posledných síl som sa snažila zabrániť niečomu, čo by som neskôr ľutovala.

V aute bolo cítiť napätú atmosféru. Dokonca som mala pocit, že sa hnevá. Na mňa? Na zápchu? Na to, že sa trápim a neexistuje východisko z tejto situácie? V hlave som sa snažila vyriešiť túto hádanku, len aby som zamestnala svoju už aj tak dosť vyčerpanú myseľ. Vydržala som to asi pätnásť minút. V skutočnosti to mohli byť tak štyri, ale mne to vtedy prišlo ako večnosť.

„Mohol by si, prosím ťa, zastaviť? Mám pocit, že to už dlhšie nevydržím,“ pomaly som zvyšovala hlas.

„Teraz naozaj nemôžem, vidíš, že sa kolóna hýbe.“

„Áno, hýbe, ale rýchlosťou najpomalšieho slimáka!“ skríkla som.

Až príliš pokojne otočil hlavu smerom ku mne a vyrovnané, ale rázne povedal: „Teraz sa mi zastaviť nedá, rozumieš?“

Rozumela som, ale nechápala. Ako by som aj mohla? Už vyše hodiny som bola na pokraji fyzického aj psychického zrútenia z niečoho, čomu človek nezabráni. Čo sa mu len tak stane. Bez varovania.

„Zato môžeš ty a tie tvoje sprosté hry,“ povedala som a spustila som rev. Nechcelo sa mi už na nič hrať. Načo dodržiavať nejaké bontóny a predpisy, keď o desať minút možno umriem na prasknutý mechúr. A tak som revala ako malé decko a snažila som sa vyplaviť čo najviac vody z tela. No a čo, že to medicína popiera. Topiaci sa slamky chytá. A potom všetkom som už aj tak neverila na ďalšie rande. Nakoniec, už ani neviem po akom dlhom čase, som v hlave prepočítala svoje šance, všetky pre a proti a jednoducho som boj s prírodou vzdala.

Bolo to poslednýkrát, čo sme sa videli. Ver či never, prekvapivo nie z jeho strany. Známi mi hovoria, že by som mala dať šancu chlapovi, ktorý ma chce po niečom takom ešte vidieť, ale ja to skôr vidím opačne.

S tým mužom rozhodne nebude všetko v poriadku.

Jazyková škola Volis Academy

Kurzy otvárame každých 5 týždňov

- > výber z bohatej ponuky kurzov
- > sídlo v centre mesta
- > akreditované kurzy
- > malé skupiny študentov
- > free Wifi v klimatizovaných učebniach
- > ukážková hodina zdarma
- > bezplatný online test

Volis Academy
Štefánikova 19, 811 05 Bratislava
+421 2 5296 5527
+421 902 917 223
+421 917 978 344
info@volis.sk
www.volis.sk

VOLIS
ACADEMY

Jazykové pobyty v zahraničí ***pre študentov a dospelých***

- » **50 rokov skúseností**
- » **44 škôl v 16 krajinách** a 7 jazykov
- » začiatok kurzov každý pondelok
- » úrovne od začiatočníkov až po pokročilých
- » **dĺžka kurzu 2 - 52 týždňov**
- » **voliteľné predmety:** marketing, business english, management, cestovný ruch, médiá a iné

Jazykové Pobyty

Štefánikova 19, 811 05 Bratislava

Tel. 02/5245 1175 • info@jazykovepobyty.sk • www.ef.com

02/5245 1175

info@jazykovepobyty.sk

www.ef.com